

DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM II.SZ.SEBÉSZETI
KLINIKA

KÉSZÜLT

A DEBRECENI MELLKASSEBÉSZETI OSZTÁLY 40 ÉVES JUBILEUMA
ALKALMÁBÓL

Központi Kémény Könyvtár
részére

Dr. József János

Debrecen

1988

A Debreceni Mellkassebészeti Osztály 40 éves

Írta: Dr. Incze Dénes

A XIX. sz. végén és a XX. század elején Magyarországon a tuberkulózis olymértvű növekedést ért el, amely már az egész magyar társadalom létét veszélyeztette, nemcsak a szegénysorban élő néprétegeket, mint a parasztság vagy a mindjobban szaporodó munkásság, hanem a polgáriasodó sorba került középrétegeket is.

Ennek a terjedésnek megakadályozására Korányi Frigyes szervező munkájának eredményeként 1901-ben Budapesten létrehozzák az első szanatóriumot tbc-s betegek részére. Egy évtized sem telik el és Debrecen polgársága is elhatározza, hogy szanatóriumot építtet szegénysorú tbc-s betegek számára. A nagyerdei Tüdőbeteg Szanatóriumot, a volt Augusztai Szanatóriumot, 1914. áprilisában át is adják rendeltetésének. Ez a szanatórium lesz a későbbi mellkassebészeti bölcsője. Idézni szeretném Tüdős Kálmán dr. sorait a Debreczeni Képes Kalendáriumból (30). "A szanatórium létesítésében egyenlő része van a József Kir. Herceg Szanatórium Egyesületnek, Debreczeni sz. kir. város közösségének és a debreczeni kerületi munkásbiztosító pénztárnak. Hogy melyiké a nagyobb érdem, azt vizsgálni felesleges." Ez utóbbi megjegyzésével, gondolom, teljes mértékben egyet tudunk érteni. Talán nem tűnik érdektelennek, ha az utókor figyelmébe ajánlom Jendrassik Alfréd építész, miniszteri tanácsos nevét, aki a terveket készítette és a két vállalkozó: Erdődy Lajos kőműves és Horváth Jó-

zsef - Széll Géza ácsok neveit, akik a munkálatokat vezették.

A szanatórium első igazgatója Geszti József dr. főorvos, aki 1945-ig vezette a szanatóriumot és irányította annak gyógyító munkáját. Őt ebben a munkájában volt munkatársa és tanítványa, Dr. Pongor Ferenc egyetemi magántanár követte és ő látta el az igazgatói teendőket egészen 1975. január 31-ig, nyugdíjba vonulásáig.

Debrecen város életében az 1914-es év még egy másik kulturtörténelmi esemény révén is nevezetessé vált. Ez pedig nem más, mint a Debreceni Tudományegyetem indulása. Ennek a napnak jelentőségét még csak fokozta, hogy hosszas huzavona után a Tudományegyetem kebelén belül megalakult az Orvostudományi Kar. Az indulást megelőző években megindult építkezések bármennyire is jól haladtak, nem tudták biztosítani minden téren az induláshoz szükséges épületeket. Ezt a helyzetet még tovább súlyosbította az I. világháború kitörése. Ezt az így is nehéz körülményt még tovább rontotta, hogy a keleti front sérültjeinek az ellátására a szanatóriumot jelölték ki. Ennek egyenes következménye lett, hogy a 175 ágyra tervezett intézetet egyik napról a másikra 430-ra kellett bővíteni. Még így is akadtak ellátási gondok. A háború okozta nehézségek, ellátási zavarok még tovább rontják a lakosság egészségi állapotát. Bár már akkor ismert volt, hogy a "...tüdővésztlől Magyarország alföldi lakói szenvednek a legsúlyosabban" (17).

A háború súlytotta város gazdasági helyzete tovább romlik. Ennek eredményeként késik a klinikai telep építése. Így alakul ki az a helyzet, hogy az orvosi kar működéséhez igénybe kell venni a városi kórház, valamint a szanatórium meglévő helyiségeit. Itt kap helyet a sebészeti osztály és az egyetem központi röntgen intézete. A sebészeti klinika vezetésével 1921-ben Hüttl Tivadar prof-t bízták meg. Azért is érdemes az említésre ez az esemény, mivel a rendelkezésünkre álló írott emlékek szerint Debrecenben az első két phrenikus exeresist és két extrapleurális thoracoplasticat Hüttl prof. és egyik tanítványa végezték 1923-ban (6). Ugyancsak ide kívánkozik az a tény is, hogy ebben az időben a sebészi gümőkór leküzdésére síkralépő Winternitz Arnold, Sebestény Gyula mellett ott találjuk Hüttl Tivadar személyét is. Ehhez viszont ismernünk kell, hogy akkor a "sebészi gümőkór alatt a csontok, ízületek és mirigyek gümős természetű..." megbetegedését értették "...amikor még a tüdőgümőkór, mint nem sebészi betegség a tartózkodó gyógyítás hatáskörébe tartozott" (17). Az élet itt is, mint sok más területen, a tüdőgümőkór kezelésével foglalkozó orvosokat olyan feladatok elé állította, amelynek a megoldásához nem volt elég a betegek izolálása, fektetése és klimaterápiája. Igen gyakran megoldásra vártak az empyemák, a spontán kialakult tbc-s fisztulák és nem egy esetben a terápiás pneumothoraxok szövődményeinek a megszüntetése, gyógyítása. Ide sorolhatjuk még a Jakobeaus-féle szálag ége-

tés szövődményének kezelését is. Ezek megoldására az akkori szanatóriumi vezetés csak úgy vállalkozhatott, ha egy, a sebészetben jártas orvost alkalmaz ezen szövődmények elhárítására. Így kerültek az Augusztia Szanatórium alkalmazottainak a soraiba a következő sebész fővosok, mint:

Sarkadi Sándor	1926-1928
Balkányi Pál	1928-1931-ben bekövetkezett haláláig
Schmidt Lajos	1931-1936, a későbbi Pécsi Egyetem tanára
Jáki Gyula	1936-1937, aki később a Szegedi Sebészeti Klinika tanára lett
Domokos Károly	1937-1947 után a budapesti, IV. kerületi Városi Tanács Kórházában folytatta sebészeti munkáját.
Dávid Tivadar	1947-1948, aki Szolnokon lett osztályvezető főorvos az újonnan szervezett mellkassebészeti osztályon.
Riskó Tibor	1946-1948 alorvos, aki a Budapesti Orthopédiai Klinikán lett kandidátus, majd az orvostudományok doktora, jelenleg nyugdíjas egyetemi tanár.

Ezen felsorolással emlékezve az elődökre, kissé előre szaladtunk az időben. Ezért javasolom, térjünk vissza még néhány gondolatnyi időre a huszas évek köze-

pére és nézzük meg, hogy miként alakult ki a sebészeti szemlélet az Augusztia Szanatóriumban, amelyről nem kisebb személy, mint az igazgató főorvos mondja el véleményét, az 1928-as évi beszámolójában. "A sebészeti osztályon az 1928. évben a következő műtéteket végeztük: phrenicectomia 85, appendectomia 11, vese kiírtás gümőkór miatt 3, borda-resectio 2, sérv-műtét 2, stb." Ebből a jelentésből kitűnik, hogy maga az Intézet vezetője is sebészeti osztályról beszél, holott ennek feltételei még nem léteztek (6). Az egyszemélyű sebész, a betegeknek az egész Szanatórium területére való szétosztása a nem sebészi betegek közé, azt az érzést sugallják, hogy ekkor még nem tudunk sebészeti osztályról beszélni, mint önálló egységről. Ezekről a tényezőktől függetlenül ezt a törekvést csak dicsérni lehet, mert jelzi a közösség tenni akarását a betegek minél szakszerűbb ellátásáért. Ennek megvalósításáért még hosszú évtizedeken keresztül kitartóan kell küzdeni. Abban az időben még nincs meg a feltétele sem anyagi, sem pedig személyi vonatkozásban ilyen önálló sebészeti osztályok szervezésére. Ezen az úton az első lépést az OTI Pestújhelyi Szanatóriumában teszik meg 1928-ban, amikor Sebestény Gyulát meghívják az újonnan szervezett tüdősebészeti osztály élére. "Ez a kor legmodernebbül felszerelt sebészeti osztálya, célja, hogy - ha szükséges - radikális irányban is keresse a gyógyulást" (7). Ennek a ténynek lesz majd köszönhető két évtizeddel később, hogy az 1946. január 1-jétől Állami

Tüdőgyógyintézet néven működő, volt Augusztia Szanatóriumban 1948-ban önálló mellkassebészeti osztály kialakítására sor kerülhetett. Ehhez az induláshoz a megelőző 20 év tüdősebészetének az eredménye és nem kevésbé a felszabadulás utáni szemléletváltásra volt szükség. Ebben a szemléletváltásban igen nagy szerepet vállaltak olyan személyek, mint Hedri Endre, **Klimkó Dezső** és nem utolsósorban Sebestény Gyula, akik 1947-ben kerültek az Országos Sebészeti Klinikák élére. Sebestény Gyula egyetemi tanári kinevezése a budapesti, Baross utcai I.sz. Sebészeti Klinikára orvostörténelmi jelentőségű esemény. Személyében emelkedett a mellkassebészet klinikai rangra, és alakult meg Magyarország első mellkassebészeti klinikai osztálya 50 ágygal.

Ezt követően látott hozzá az országos mellkassebészeti hálózat kiépítéséhez. Így nyílt sebészeti osztály Budakeszin, Szolnokon és Debrecenben. Ezek ismeretében érthetővé válik, hogy a mellkassebészeti osztály indulását miért számítjuk 1948-tól. Most pedig nézzük meg, milyen is volt a fejlődés a debreceni Állami Tüdőgyógyintézetben. Erre a legilletékesebbtől, Schnitzler József professzortól kapunk pontos és történelmi feleletet (24, 25). "A műtétek egy folyosóra nyíló helyiségben történtek. Fektető részleg tulajdonképpen nem volt. Az operált betegek a belgyógyászati osztályokra kerültek vissza, megnehezítve a postoperatív ellenőrzést és kezelést." Az akkori helyzet lényegében a szem-

lélelet is magyarázza. Erre álljon itt, ugyancsak Schnitzler professzor tollából (25). "...Klinikánkon a mellkassebészet fejlődése a gümőkór miatt végzett műtétek jegyében kezdődött. Igaz, hogy mestereink Winternitz és tanítványai, Sebestény és tanítványai a túlnyomóan gümőkór miatt operáltakal párhuzamosan szép számmal végeztek a tüdön idült gyulladás, daganat miatt, a gátorban tömlő, jó- és rosszindulatú daganat esetén műtétet." (24) Ezen tények ismeretében őszintén megvallhatjuk, hogy 20 esztendő alatt (1928-1948) vajmi keveset változott tárgyi és személyi feltétel ellenére 1948-ban, a "fordulat évében" (25) dőlt el a további fejlődés iránya. Az akkori gazdasági nehézségek új sebészeti osztályok létesítésére nem teremtettek lehetőséget. Így a meglévő szanatóriumokat és személyzetüket kellett sebészeti osztályok szervezésére ösztönözni. "Mondhatjuk tehát, hogy hazánk mellkas-sebészettel foglalkozó osztályainak nagyrésze a tuberkulózis elleni küzdelem jegyében született" (25). Így történt ez Debrecenben is. A két sebész-orvos mellett műtősnő, egy műtős és az osztály ápolónői segítették a munkát. Ez az 1948-as év jelentős azért is, mert az év végére az Intézet második emeletén a sebészet fekvőosztályt kapott, megnyitva ezzel az utat az önálló fejlődés előtt. Hogy ez az esemény bekövetkezett, ahhoz nagymértékben hozzájárult az a tény, hogy 1948. április 28-án Dávid Tivadar, Schnitzler József és Riskó Tibor doktorok elvégezték az első intrathoracalis műtétet, eltávolítva a tü-

dőben levő echinococcus tömlőt. Ezzel megteremtették az alapját Debrecenben a modern mellkasi sebészetnek. Még ebben az évben elkezdődött az izületi és csont tuberkulózis elváltozások műtéti és helyi streptomycin kezelése. Ez a kezelési módszer, mint új gyógyító eljárás, rövidesen ismertté vált nemcsak itthon, hanem külföldön is. Ezt az új gyógyító eljárást és a vele elért eredményeket jutalmazta az MNK Kormánya, amikor a módszer kidolgozójának, Schnitzler József professzornak a Kossuth-díjat adományozta 1951-ben. Ez az év az osztály életében is változást hozott. Ugyanis a Kormány 1.8 mFt-ot bocsájtott az Állami Tüdőgyógyintézet rendelkezésére, melyet a sebészeti osztály bővítésére és korszerűsítésére adományozott. Ebből az összegből építettek fel az új pavilont benne a műtőkkel, vizsgáló és kisegítő helyiségekkel. A földszinti részen kapott helyet a laboratórium, előadóterem, gyógyszertár és más helyiségek. Ez a változás a további munkához adott ösztönzést. Bizonyára ennek is szerepe volt abban, hogy 1952. júniusában Debrecenben került megrendezésre az I. Magyar Mellkassebész találkozó. Hallgassuk meg, miként vélekedett erről az eseményről 1973-ban Kulka professzor (25): "1952-ben a számomra oly emlékezetes Debreceni I. Magyar Mellkassebész Találkozón azt is megértettem, miért nem "csak" tüdősebész volt Schnitzler professzor. Mediastinalis tumor, rekeszsérv, pericardiectomia műtéteit végezte akkor, amikor mi még azon vitatkoztunk, hogy alulról vagy felülről kell elkezdni

a thoracoplastikát?" A további együttélés az anyainté-
zettel, az együttgondolgozás, a haladás, az előrelépés
biztosítása szükségessé tette olyan rokonszakmák létre-
hozását, mint a bronchológia (1953), majd a légzés-ke-
ringés funkciós osztály létesítése (1958), jól szolgál-
ták és segítették a mellkassebészeti osztály törekvé-
seit.

A megértő és egymás problémáit jól ismerő közös-
ségek még közel negyedszázadig kénytelenek céljaikat
egymásnak alárendelni. Ebben az időben néha adódnak
olyan pillanatok, amikor a maximális jóakarattal mellet
is gátolják egymás fejlődését. Valamennyien ismerjük
azt a történelmi tényt, hogy Magyarországon 1951-ben
változás következett be a tuberkulózis sebészi kezelé-
sében. Ezt a következőképpen fogalmazták meg: "a tbc-s
műtétek száma 1951-ben kulminált, 1955-ben meredeken
zuhant, azóta egyre csökken" (25). Ez az országosan
jelentkező állapot az intenzív antituberkulotikus
kezelés bevezetésének volt köszönhető. Aminek viszont
egyenes következménye, hogy a tüdőgyógyászoknak és a
sebészeknek egyaránt új területek felé kellett, hogy
orientálódjanak. Csak így tudták további fejlődésüket
biztosítani. Ez a terület nem lehetett más, mint az
aspecifikus tüdőbetegségek, daganatos megbetegedések és
nem utolsó sorban a mediastinum és rekesz sebészete,
ugyanakkor felvállalva a mellkasi traumatológia terüle-
tét is. Ezirányú orientálódás eredménye az 1954-ben az
Orv. Hetil. 15-ik számában megjelent közlemény a "Tüdő-

daganat és Koch-pozitivitás", majd pedig az Orv. Hetil. 37-ik számában olvasható cikk "Tüdőrák és korai diagnózis" címen. Ahhoz, hogy ilyen témákban is megfelelő tapasztalatra tegyenek szert, meg kellett valósítani a biztonságos anaesthesiát, az intratracheális gépi altatást. Mindenki előtt ismert, aki a szakmában jártas, hogy milyen nagy volt az ellenállás az általános érzéstelenítéssel szemben azok részéről, akik a helyi érzéstelenítést végezték az intrathoracalis műtéteknél is. Éppen ezért tekintjük 1953. január 15-ét aranybeütés ünnepnek az anaesthesia történetében. Ugyanis ezen a napon végezték a debreceni Állami Tüdőbeteggyógyintézet sebészeti műtőjében, Magyarországon elsőnek az intratracheális narkózist. Érdeemes megemlíteni az úttörők neveit: altató orvos: Fábián Sándor dr. Műtét neve: medastinális tumor exstirpációjá. Operateur: Kaszás Á. és Schnitzler J. doktorok.

1955. január 1-jén az Eü. Minisztérium Intézetünket az Orvostudományi Egyetemhez csatolta. Azóta Tbc. Klinika, Szív- és Tüdőgyógyászati Klinika, majd pedig Tüdőgyógyászati Klinika néven működik. A szüntelen megújulásra való törekvés mutatkozott meg a tudományos témaválasztások eseteiben is. Ennek igen szép példáját látjuk az "Empyemás vagy csigolya szűs betegek sebészi kezelésének kérdésében". Ehhez csatlakozott a "Vertebrocorpodesis spondylitis tbc esetekben" közleményük is. A mind jobban előretörő daganatos megbetegedések, nem kevésbé a tüdő kétoldali megbetegedé-

seinek diagnosztikus kérdése, kihívást is jelentenek a kollektiva számára. Ennek eredménye a Daniels-féle biopsia bevezetése 1953-ban. Ezt követte nem sokkal később a nyitott tüdőbiopsia 1957-ben, melynek eredménye olyan, addig alig ismert tüdőbetegségeknek a felismerése, mint pl. az eosinophil granulomatosis, alveoláris protheinosis, Hamman-Rich syndromáé, hogy csak a fontosabbakat említsem. Az a tudatos új iránti érdeklődés, amely a sebészeti osztály dolgozóit érdekelte, kifejezésre jutott olyan, az élet szülte feladatokban is, mint az akut mellkas és szívsérülések sebészi ellátása. Az első ilyen irányú műtét egy lövéses szívsérülés sikeres sebészi ellátása volt. Ezt követték később a zárt commisurotomiák, pericardectomiák. A bevezetett új műtéti eljárások alkalmazásai egy pillanatra sem terelték el a sebészeti osztály vezetőjének a figyelmét az extrapulmonális tuberculózisról és ezek közül is a csont és ízületi tbc sebészi kezeléséről. Kitartóan, nagy odaadással és szorgalommal gyűjtötte tapasztalatait, míg végre úgy érezte, hogy munkája megérett arra, hogy a tudományos fórumok elé bocsássa. 1960-ban a "Gümős környezetben végzett csontbeültetés" című kandidátusi értekezésével Schnitzler prof. elnyerte az orvostudományok kandidátusa címet. Ezzel a munka nem ért véget. Újabb, a mindennapi munkában jelentkező probléma megoldása felé fordult érdeklődése. Ismerve diagnosztikus arzenálunk szegénységét, külföldi tanulmányi úton megtanulta a mediastinoscopiás

vizsgálatot, melyet itthon munkatársainak is megtanított. 1962. július 26-án hazánkban első alkalommal Schnitzler prof. végezte a mediastinoscopiát. Ennek jelentőségét mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy 1988. szeptemberében a Szombathelyi Magyar Sebész Kongresszuson már 3000 ilyen vizsgálat tapasztalatairól számolhattak be munkatársaink. A hatvanas évek kezdetét Pongor Ferenc prof. a következőképpen értékelte. "1963 fordulópontot jelentett mellkassebészetünk fejlődésében (18)". Ugyanis ez az év a szervezett szívsebészeti munka megindulásának a kezdete Debrecenben. Ebben az évben (1988. június 10-én) ünnepeltük fennállásunk 25. évfordulóját. Éppen ezért ennek méltatásától eltekintek. Arra viszont szeretnék emlékeztetni, hogy mind a mai napig ez az egyetlen sebészeti klinika Magyarországon, ahol az általános, mellkasi és szívsebészeti műtéteket egy és ugyanazon épületen belül végzik. Az ötvenes évektől kezdődően rohamosan fejlődött a közlekedési hálózat, szaporodnak a gépjárművek. Ezzel egyidőben megnövekedett a közlekedési balesetek száma. Mind gyakrabban került sor mellkasi sérültek, vagy éppen polytraumatizáltak sebészi ellátására. Éppen ezek az akut megbetegedések állították újabb feladatok elé a sebészeti osztály közösségét. Ennek eredményeként került sor hörgősérülés sebészi ellátására, mégpedig a főhörgő reconstructiójára 1961-ben, mely hazai viszonylatban az első volt (Kónya és mtsai., Orv. Hetil. 105, 871, 1964) (12). Az akut betegellátás során szeretnék néhány szót

ejteni az anaesthesiáról, az intenzív terápiával foglalkozó team munkájáról. Az előzőekben már említettem az 1953-ban indult intratracheális narkózist. Az évek múlásával azonban itt is olyan változások következtek be és olyan eredmények születtek, amelyek már nem maradhattak a sebészeti osztály falai között. Itt szeretném megemlíteni a Bacsa, S., Aranyosi, J. (3) tollából megjelent "Néhány megjegyzés a mellkassebészeti osztályok anaesthesiológiai munkájának szervezéséhez" című dolgozatot, vagy a Magyar Sebészetben publikált "Mellkassebészeti osztályunkon végzett újraélesztések az eredmények és a kudarckok tükrében" című dolgozatot. Ezek alapján képet formálhatunk arról a munkáról és küzdelemről, amelyet az ITO, majd később a KAIBO orvosai és szakdolgozói nap mint nap végeznek azért, hogy a műtőasztal mellett álló sebészek biztonságosan végezhesék munkájukat.

A tuberkulózis visszaszorulásával nem oldódott meg minden probléma. Ha a friss tuberkulotikus betegek gyorsan meggyógyultak a helyesen vezetett antituberkulotikus szerek hatására, azért maradt egy nem kisszámú beteg, akik krónikussá váltak, akik rezisztenssé vált baktériumok tömegét ürítették és újabb fertőzések forrásai lettek. Ezeknek a betegeknek nagyobb száma cardio-respiratorikusan rokkant, akiknél radikális sebészi kezelésre gondolni sem lehetett. Ennek a folyamatnak az ismerete vezette a sebészeti osztály dolgozóit, hogy olyan módszert találjanak, aminek a segítségével sike-

rül ezeket a betegeket a bacillus hordozástól megszabadítani és pulmonális folyamatukat ezáltal szanálni. Ezért az érdeklődés a cavernostomia felé fordult, mint olyan sebészeti módszer felé, amely teljes mértékben megfelelt ezen követelményeknek. Első közleményük címe "A nyitott kavernakezelés javallatai" (19), amelyet 1962-ben jelentettek meg. Az eredményüket később kandidátusi értekezés formájában "Cavernostomia" cím alatt 1969-ben Szentkereszty foglalta össze. Ezirányú munkásságuk nemcsak itthon, hanem külföldön is, főleg a németnyelvű irodalomban szerzett nemzetközi hírnevet a klinikának (20, 21, 22). Az előző sorokban már említettem, hogy az Augusztia Szanatórium igazgatója, Geszti József nyugalomba vonulása után az igazgatói feladatokkal Pongor Ferenc magántanárt bízták meg, aki 1967-ben ünnepelte munkábaállásának 40. évfordulóját. Ezen az ünnepi összejövetelen hangzott el a következő előadás: "A tüdőgümőkór sebészi kezelésének alakulása az utóbbi 20 esztendőben" (23). Számomra érthetetlen módon ez az előadás nyomtatásban jóval később, 1971-ben jelent meg. Ebből szeretnék néhány gondolatébresztő sort idézni: "...a még húsz évvel ezelőtt zömében tüdősebészettel foglalkozó szakemberekből legalábbis a nagyobb osztályokon, a mellkassebészet egészét felölelő sebészorvosok lettek. Ennek oka nem csupán a tüdősebészek ambíciójában, hanem az élet adta követelményekben kereshető..." 13 orvos tanulta meg a tüdőresectio eljárását..." (23) Ez a tény mindennél jobban magyarázza

az adott osztály iskolateremtő erejét. Ezen adatok ismeretében nem csodálkozunk, amikor olyan közlemény címekeket olvasunk, mint "A tüdőgümőkór miatt végzett kétoldali resectiók tapasztalatai" (8), vagy a "Hörgőrákkal operált betegeinkről (1950-1968)" (9).

Az extrapulmonalis tbc localis kezelésének idejében szerzett tapasztalataikat a rezisztencia vizsgálatokkal, amelyet az ötvenes évek elején Schnitzler és Berencsi kezdeményezett, tovább fejlesztették. Kidolgozták a vérszérum, valamint a különböző szervek szöveti antibiotikum koncentrációját meghatározó laboratóriumi módszereket. Megállapítva ezzel, hogy az emberi szervezetben a különböző szervek szövetei más és más koncentrációban tartalmazzák az adott antibiotikumot. Ennek elvégzését csak komoly kollaborációs munkában sikerült megvalósítani. Ezirányú munkásságuk eredményeit foglalták össze a "Mellkassebészeti betegekből izolált baktériumok antibiotikum rezisztenciájának változása az 1961-1967-es években" (10). Az antibiotikumok hatásmechanizmusa még jó néhány évig foglalkoztatta a munkacsoportot. Az így felhalmozódott ismereteket foglalta össze Kiss János István 1976-ban az "Antibiotikumok klinikai-farmakológiai vizsgálata a mellkassebészetben" című kandidátusi értekezésében. Az évtizedek alatt operált betegek nagy száma, az egységes szemlélet a sebészi módszerek alkalmazásában lehetőséget teremtett olyan közlemények publikálására, amelyben állást foglalhattak különböző vitás kérdésekben,

amelyben éppen kezdeményező szerepet töltöttek be. Ilyen összefoglaló közleménynek tűnik számomra a "Sürgős műtéti javallat tüdőgennyedésnél" (4). Ugyanakkor nem kendőzik el kudarcaikat sem. Ebben is a segítőkészség szándéka vezeti, hogy mások elkerülhessék a sikertelenség érzését. Ilyen közleményük a "Mediastinoscopia szövödményei" (1), vagy éppen a "DOTE Tüdőgyógyászati Klinika Sebészeti Osztályának halálozási adatai 1953-1973 között" (2). A nagyobb, összefoglaló közlemények között mind gyakrabban jelentkeznek érdekesebbnél érdekesebb kazuisztikai bemutatásokkal, mint a "Pseudolymphoma a tüdőben" (14), vagy a "Tüdősérülés pneumonektomia után" (13). Az osztályon dolgozó sebészek, anaesthesiológusok már korán felismerték és egyben igényelték a rokonszakmák által bevezetett új módszerek, vizsgáló eljárások hasznosítását, mint a cardiológiai, a tüdő funkcionális vizsgálatainak alkalmazását. Erre meg is volt a lehetőség. Az így kialakult kollaboráció, igen sok értékes közlemény megteremtésére nyújtott segítséget. Ezek a funkcionális vizsgálatok teremtették meg a feltételeit annak, hogy a sebészek megfeleljenek annak a kihívásnak, amely így szólt: "Hagyjál meg minél több funkcióképes tüdőszövetet" (24). Ezirányú törekvésük nyilvánult meg 1955-ben, majd 1961-ben, amikor a hörgőplasztikát és az anasztomózisos műtétet traumás betegeken végezni kezdték és szélesebb körben alkalmazták a segment, majd a lebeny resectiókat. Ennek eredményéről számolnak be egy kolla-

borációs közleményben, melynek címe "Segmentum resectiós betegek késői légzés-keringés funkcionális állapota" (28) volt. Az egyetemi docensi beosztásban dolgozó osztályvezető Shnitzler Józsefet 1969-ben egyetemi tanárrá nevezik ki. Ez azt is jelentette, hogy megnyílt a lehetőség az osztály előtt, hogy megvalósulhasson régi vágyuk, hogy önállókká válhassanak, mint sebészeti klinika. Erre sajnos csak 5 év múlva kerülhetett sor kétlépcsős rendszerben. Az első lépcsőfok megtétele 1972. szeptember hónappal megkezdődött, amikor az osztály átvette az orvostanhallgatók oktatását és gyakorlati kiképzését. Ez az interregnum két évig tartott. Habár eddig is volt az osztálynak oktatói feladata már 1950-től, de akkor csak a mellkassebészet tárgykörében, jobban mondva csak a tbc sebészeti kezelésének anyagát ölelte fel. Ez a hirtelen jött megbízás nehéz feladatok elé állította az éppen felújítás alatt álló osztályt és dolgozóit, mivel nemcsak az elméleti előadások megtartását tűzte ki feladatul, hanem a III. éves hallgatók gyakorlati oktatását is végezniük kellett. A mellkassebészeti klinika megalakulásáról szóljon Dr. Leövey András egyetemi tanár, aki az 1973-74-es Évkönyvben a következőket írta: "A Tüdőklinika a sürgős követelményeknek megfelelően jelentősen átalakult. A korábbi mellkassebészet lett a II. sz. Sebészeti Klinika, hármas tagozódással: mellkas-, szív-, és általános sebészet". Ugyanez év július 1-jével nevezték ki Schnitzler József egyetemi tanárt a

Klinika igazgatójává. Ebben az időben alakult ki a klinika új arculata. Megépült az új intenzív részleg. A szívsebészet új műtőtraktust kapott. Ennek eredményeként javult az általános és mellkasi műtétek végzésének a feltétele is. Az egyik kúrafolyosónak a beépítésével oktatóteremhez és a dolgozók szociális helyiségekhez jutottak. Ezzel egyidőben sikerült néhány, az eredményes munkához szükséges műszer beszerzése. Ebben a felkészülési időszakban ünnepelte a mellkassebészeti osztály fennállásának 25-ik évfordulóját. Ez egyben alkalomként is szolgált arra, hogy számot adjanak az elmúlt negyedszázad munkájáról. Erre vállalkozott Bacsa Sándor docens, amikor szerkesztésében megszületett a mű "A DOTE Mellkassebészeti Osztályának Évkönyve" (25). Ebben elmondják a megtett út tapasztalatait. Beszélnek a sikerekről, de nem hallgatják el kudarcaikat sem. Az itt bemutatott eredmények alapul szolgálnak arra, hogy bizakodva tekintsenek a jövő felé, amely most már, mint a II.sz. Sebészeti Klinika, reményteljes feladatainak a megoldásával indul. Úgy gondolom, nem lesz érdektelen, ha néhány olyan adatot rögzítünk, amely a későbbiekben referenciaként szolgál.

Az újonnan szervezett klinika ágylétszáma 105. Ebből 9 intenzív és postoperatív feladattal. Szívsebészet 20 ágy, mellkassebészet 36 ágy és általános sebészet 40 ágy. Induláskor a műtői kapacitásra 4 műtőasztal és 21 orvos állt rendelkezésre a szükségesnél jóval kevesebb szak- és kisegítő személyzettel. A kezdeti

lelkesedés oly nagy volt, hogy képesnek bizonyult minden nehézségen túlsegíteni a közösséget. Az oktatás színvonalát évről-évre sikerült javítani. Ezen még újítani is tudtak, amikor a területen dolgozó osztályvezető főorvosokat is bevonták az oktatásba. Ennek kettős előnyét élvezhették a hallgatók. Egyrészt megismerték az elmélet mellett a gyakorlati vonatkozásait a sebészi kezelésnek. Másrészről pedig személyes kontaktus alakult ki az oktatók és a majdani gyakorlati képzést vezető főorvosokkal. Az új helyzet új tudományos témák felé terelte a sebészek érdeklődését, mint a sebészi gyomorbetegségek immunonológiai vonatkozásai, vagy a gyomor csonkkarcinomájának a kérdése.

Az 1975-ben indított központi anaesthesiai és intenzív betegellátó osztály (KAIBO) létrehozása egy újabb lehetőség az akut betegek jobb ellátására. Ennek munkájáról kapunk igen érdekes információkat az 1980-ban megjelent kiadványban (3). Ennek bevezetőjében írja Schnitzler professzor a következőket: "A mi egyetemünkön a Központi Anaesthesiológia létesítésének gondolata 1963-ban bukkant fel először, míg 1975-ben rendelte el egyetemünk a KAIBO működését" (3). Az itt dolgozókról szólva elmondja, hogy "Életüket és munkájukat jellemezte a fejlesztés leszűkített adminisztrációjában a morzsákkal való gazdálkodás és a belső tartalékerő végsőkéig való kihasználása" (5). Ebből az időből való több összefoglaló közleményük, mint a "A tüdő és mellhártya jóindulatú daganatai és kezelésük" (11),

vagy az "Adatok a mellkassebészet tüdőgümőkór miatt végzett műtéteiről" (27) című közlemény, amely az anyaintézet a Tüdőgyógyászati Klinika 60 éves jubileuma alkalmával jelent meg. Ebből megtudjuk, hogy az első negyedszázadban 1182 tüdőresectiót végeztek tbc diagnózisával 2.1% halálozással. Az ún. takarékos resectiók közül, mint segment, Nagel féle, vagy a szovjet UKL típusú resectiókból 153 műtétet végeztek. A számvetés szándéka nemcsak a közlemények számának a szaporodásával mérhető, hanem ennél egy magasabb szinten is jelentkezett. Ez pedig nem volt más, mint újabb és újabb kandidatúrák megvédése. A klinika megalakulása után 1980. év kezdetéig 5 kandidatúrát jelentettek be és védtek meg. Ezek közül kettő (Bacsa, Aranyosi) az anaesthesiológia tárgyköréből, három pedig a mellkassebészet köréből. Ezen utóbbiak közül egy klinikofarmakológiai vonatkozással.

1983. június 30-án a klinika élén változás történt. Schnitzler József professzor nyugállományba vonult. Azóta is azonban nap mint nap megjelenik dolgozó szobájában és még igen gyakran műtétek résztvevője. Szobájában mindenki szívesen látott vendég, aki segítségért fordul hozzá. Így nyílik lehetőség, hogy gazdag szakmai tapasztalataiból mindnyájan részesüljünk.

A klinika új igazgatója Péterffy Árpád egyetemi tanár, 1983. július 1-jével vette át a II. sz. Sebészeti Klinika irányítását. Ebben az időben a klinika "...egy magas színvonalú, központi feladatokat

is ellátó anaesthesiológiai részleggel és hármases sebészeti: általános-, mellkas-, és szívsebészeti - profillal rendelkező intézet volt ... a hagyományos mellkasebészet akkor Magyarország második legnagyobb üzeme" (5). A tíz évvel korábban induló klinika és a jelen klinika ágylétszámában kevés változás történt az új igazgató professzor érkezésével, csupán az ágyak számának újbóli megoszlásában történt némi változtatás. A szívsebészetnek és általános sebészetnek maradt a 40-40 ágya, a mellkasebészet 28 és az intenzív részleg 7 ágy birtokában folytatta további munkáját. Ezt a kis módosítást a klinika előtt álló feladatok sikeres megoldása tette szükségessé, figyelembe véve a területi és szakmai igényeket. Az általános sebészet új területi feladatot kapott, míg a mellkasebészet a Miskolcon megnyíló mellkasebészeti osztálynak engedett át felvevő területet a meglévő regionális ellátás sferájából. Ez a változtatás lényegében egy harmonikusabb egységet teremt a klinikai osztályok között, feladatul tűzve ki a gyorsabb és eredményesebb betegforgalmat. Ez a célszerű változtatás nem okozott ellátási problémát a mellkasebészeti betegek esetében. A végzett munka alapján a mellkasebészet továbbra is tartani tudta az országos második helyét. Az 1986-os évben a 2.4% mortalitással a legalacsonyabb eredményt tudta felmutatni. A klinika munkatársainak tudományos érdeklődése a "Sürgősségi betegellátás" című könyv írása felé fordult, amely 1983-ban jelent meg. Ebben

nyolc fejezetet írtak a klinika orvosai. Majd ezt követte 1977-ben a "Progresszív betegellátás" című könyv. Ebben 20 fejezet jelent meg a klinika orvosainak tollából. Ezen munkákkal párhuzamosan más tudományos dolgozatok is születtek. Minden részrehajlás nélkül ezek közül a "Thoracic outlet syndroma diagnostikájának és kezelésének néhány kérdése" című kandidaturát emelném ki 1986-ból, amelyet Békássy Szabolcs sikeresen védett meg. Az 1987-es év alkalmat teremtett arra, hogy megemlékezzünk Sebestény Gyula (1887-1954) születésének századik évfordulójáról (7). Az 1988-as év reméljük több szempontból is emlékezetes lesz a II. sz. Sebészeti történetében. Mindjárt az év elején a DAB-ban rendezett ünnepi tudományos összejövetelen köszöntöttük a 75 éves Schnitzler József professzort, a klinika nyugalmazott igazgatóját. Néhány hónappal később, június 10-én, ugyancsak a DAB székházban tartottunk megemlékezést "25 éves Debrecenben a szívsebészet" címen. Ezen az ünnepségen jelen voltak Magyarország összes szívsebészeti osztályának a képviselői. Az év utolsó hónapjában, december 16-án ismét ünneplésre gyűlünk össze, hogy megemlékezzünk a Debreceni Mellkassebészeti Osztály 40-ik évfordulójáról.

Történelmi visszapillantásunk csak akkor lesz teljes, ha két személy nevét külön is megemlítyük. Ez a két személy nem lehet más, mint a hajdani klinikai igazgató professzor Pongor Ferenc és az indulásnál jelenlevő osztályvezető főorvos, Schnitzler József egyetemi tanár.

Irodalom

1. Bacsa S. és mtsai: A mediastinoscopia szövödményei. Tuberk. és tüdőbetegs. 27, 232, 1974.
2. Bacsa S. és mtsai: A DOTE Tüdőgyógyászati Klinika Sebészeti Osztályának halálozási adatai 1953-1973 között. Tuberk. és tüdőbetegs. 27, 274, 1974.
3. Bacsa S.: A Központi Anaesthesiológiai és Intenzív Betegellátó Osztály 5 éves fennállása alkalmával. Debrecen, 1980.
4. Czakó Z. és mtsai: A tüdőgangraena műtéti kezelése. Orv. Hetil. 111, 2531, 1970.
5. DOTE II.sz.Sebészeti Klinika Jubileumi kiadása. Debrecen, 1988.
6. Geszti J.: József kir. Herceg Szanatórium Egyesület Jelentése 1928. évről.
7. Incze D.: 100 éve született Sebestény Gyula (1887-1954), a modern magyar mellkasi sebészet megteremtője. Orv. Hetil. 128, 1685, 1987.
8. Juhász I. és mtsai: A tüdőgümőkór miatt végzett kétoldali resectiók tapasztalatai. Tuberk. és tüdőbetegs. 22, 193, 1969.
9. Juhász I. és mtsai: Hörgőrákkal operált betegeinkről (1950-1968). Orv. Hetil. 113, 2585, 1972.
10. Kiss J.I. és mtsai: Mellkassebészeti betegekből izolált bacteriumok antibiotikum resistenciájának

- változása az 1961-1967-es években. Orv. Hetil. 109, 1519, 1968.
11. Kiss II.S. és mtsai: A tüdő és mellhártya jóindulatú daganatai és kezelésük. Pneum. Hung. 29, 65, 1976.
 12. Kónya L. és mtsai: Légútsérülések sebészi ellátása. Orv. Hetil. 105, 871, 1964.
 13. Kónya L. és mtsai: Tüdősérülés pneumonectomia után. Magy. Traum. és Orthopédia. 14, 204, 1971.
 14. Kormos M. és mtsai: Pseudolymphoma a tüdőben. Orv. Hetil. 112, 2154, 1971.
 15. Kovács I. és Daróczi P.: A tüdőtumoros betegek számítógépes feldolgozásával szerzett első tapasztalataink. Fiatal Orvosok Fóruma, Szeged, 1987.
 16. Némedi L.: 75 éves a Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen, 1988.
 17. Pálmay I.: A sebészi gümőkór intézeti kezelése Kakasszézfürdőn. Emlékkönyv, Debrecen, 1921-1941.
 18. Pongor F.: Hatvanéves a Debreceni Tüdőgyógyászati Klinika. Tuberk. és tüdőgy. 28, 65, 1975.
 19. Schnitzler J., Szentkereszty B.: A nyitott kaverna-kezelés javallatairól. Tuberk. és tüdőbetegs. 15, 161, 1962.
 20. Schnitzler J.: Indikationen und Resultate der Kavernostomie. Zschr. Tuberk. 122, 160, 1964.
 21. Schnitzler J. és Kutschera W.: Die Stellung der Kavernostomie im Rahmen der modernen Tuber-

- kulosetherapie. Prax. Pneumol. 20, 249, 1966.
22. Schnitzler J.: Clinical Experience with Cavernostomy. Scand. J. Resp. Dis. 49, 131, 1968.
23. Schnitzler J. és mtsai: A tüdőgümőkór sebészi kezelése klinikánkon 1947-1966 között. Orv. Hetil. 112, 1383, 1971.
24. Schnitzler J.: A mellkasebészet alakulása klinikánkon az utóbbi 25 év folyamán. Orv. Hetil. 114, 2273, 1973.
25. Schnitzler J.: A DOTE Mellkasebészeti Osztályának Évkönyve. Debrecen, 1973.
26. Schnitzler J. és mtsai: Mellkasebészeti osztályunkon végzett újraélesztések: az eredmények és a kudarcok tükrében. Magy. Seb. 1, 21, 1967.
27. Schnitzler J. és Kónya L.: Adatok a mellkasebészet tüdőgümőkór miatt végzett műtéteiről. Tuberk. és tüdőbetegs. 28, 20, 1975.
28. Szilágyi J. és mtsai: Segmentum resectiós betegeink késői légzéskeringés és funkcionális állapota. Tuberk. és tüdőbetegs. 17, 131, 1964.
29. Szilágyi J. és mtsai: Lobektómiás betegeink légzésének és keringésének késői funkcionális állapota. Tuberk. és tüdőbetegs. 18, 46, 1965.
30. Tüdős K.: A debreczeni Augusztá-Szanatórium. Debreczeni Képes Kalendárium, 1914.

A Debreceni II.sz.Sebészeti Klinika tudományos
fokozattal rendelkező orvosai

Az Orvostudományok Doktora fokozat

1. Dr.Péterffy Árpád egyetemi tanár
Surgical Management of Tricuspid Valvular Disease
Stockholm, Sweden, 1980.

Az Orvostudomány Kandidátusa fokozat

1. Dr.Schnitzler József egyetemi tanár
Gümős környezetben végzett csontbeültetés
Debrecen, 1960.
2. Dr.Gömöry András egyetemi tanár
Hazai szívtüdő készülék előállítás és alkalmazása,
a műtét utáni folyadék terapia kimunkálása 200
műtét kapcsán
Budapest, 1968.
3. Dr.Szentkereszty Béla
A Cavernostomia
Debrecen, 1969.
4. Dr.Bacsa Sándor
A mellkas megnyitásával járó műtétek általános
érezéstelenítésének gyakorlati problémái
Debrecen, 1973.
5. Dr.Incze Dénes
A tüdő transsegmentális mechanikus resectiójával

szerzett tapasztalataim (Kísérletes és klinikai tanulmány)

Bucurest, 1973.

6. Dr.Kónya László

A sebészi beavatkozás helye a mellkassérültek kezelésében

Debrecen, 1975.

7. Dr.Aranyosi János

A szérumkolineszteráze aktivitás anaesthesiológiai vonatkozásai

Debrecen, 1976.

8. Dr.Kiss János István

Antibiotikumok klinikai farmakológiai vizsgálata a mellkassebészetben

Debrecen, 1976.

9. Dr.Czakó Zoltán

Időskorú betegeken végzett mellkassebészeti beavatkozások és azok néhány pathológiai vonatkozása

Debrecen, 1978.

10. Dr.Békássy Szabolcs

A "thoracic outlet" szindróma diagnosztikájának és kezelésének néhány kérdése

Debrecen, 1986.

A névsorban nem szerepelnek azon orvosok, akik a klinikáról való eltávozásuk után szerezték meg a tudományos fokozatot.

A Debreceni Augusztá-Szanatórium, majd Állami
Tüdőgyógyintézet volt sebészfőorvosai és orvosai

1926-1948

Dr.Sarkadi Pál	sebész főorvos	1926-1927
Dr.Balkányi Pál	sebész főorvos	1928-1931
Dr.Schmidt Lajos	sebész főorvos	1931-1936
Dr.Jáki Gyula	sebész főorvos	1936-1937
Dr.Domokos Károly	sebész főorvos	1937-1947
Dr.Dávid Tivadar	sebész főorvos	1947-1948
Dr.Riskó Tibor	segédorvos	1947-1948
Dr.Kaszás Ákos	alorvos	1946-1956
Dr.Halmi László	tanársegéd	1948-1950

A Debreceni Állami Tüdőgyógyintézet Mellkassebészeti

Osztály orvosai 1948-1988 között

Dr.Dávid Tivadar	sebész főorvos	1947-1948
Dr.Riskó Tibor	segédorvos	1947-1948
Dr.Kaszás Ákos	alorvos	1946-1956
Dr.Schnitzler József	egyetemi tanár	1948-1983.júl.1.
Dr.Fábián Sándor	tanársegéd	1949-1960
Dr.Halasi-Nagy Sándor	adjunktus	1950-1957
Dr.Vajkóczy Ákos	segédorvos	1951-1956
Dr.Szentkereszty Béla	docens	1955-1972
Dr.Szalai András	segédorvos	1956-1958
Dr.Bacsa Sándor	docens	1956-1983
Dr.Kónya László	docens	1957-1981 Kuwait

Dr.Aranyosi János	docens	1959-1987 MT Kórház
Dr.Czakó Zoltán	docens	1959-1985 Szolnok
Dr.Juhász István	adjunktus	1960-1984 +
Dr.Kiss János István	docens	1962-1985 Miskolc
Dr.Molnár Éva	tanársegéd	1963-1981 H.böszörmény
Dr.Homolay Péter	adjunktus	1971
Dr.Kiss I.Sándor	adjunktus	1971
Dr.Móricz Ferenc	klin.orvos	1971-1978
Dr.Vargha Péter	klin.orvos	1974-1985 Tatabánya
Dr.Szarka József	tanársegéd	1973-1981
Dr.Szamaránszky Júlia	tanársegéd	1973-1981
Dr.Kiss II.Sándor	adjunktus	1972
Dr.Kollár Sándor	tanársegéd	1973
Dr.Nábrádi Zoltán	tanársegéd	1973
Dr.Kiss Béla	adjunktus	1973
Dr.Várhelyi Imre	adjunktus	1973
Dr.Szűcs Géza	tanársegéd	1975-1985 Miskolc
Dr.Békássy Szabolcs	adjunktus	1978-1986 Libia
Dr.Gömöry András	egyetemi tanár	1971
Dr.Vaszily Miklós	tanársegéd	1980
Dr.Horváth Sándor	adjunktus	1982
Dr.Kovács István	tanársegéd	1981
Dr.Redl Pál	tanársegéd	1981-1984 Stomat. Klinika
Dr.Varga Géza	tanársegéd	1981
Dr.Péterffy Árpád	egyetemi tanár	1983
Dr.Szegedi András	tanársegéd	1983-1987 Debrecen
Dr.Szécsi János	tanársegéd	1984

Dr.Szerafin Tamás	klin.orvos	1984
Dr.Nagy Zsolt	klin.orvos	1985
Dr.Horváth Ambrus	klin.orvos	1985
Dr.Incze Dénes	adjunktus	1986
Dr.Molnár Csaba	klin.orvos	1987
Dr.Bóni János	klin.orvos	1988
Dr.Árkosy Péter	klin.orvos	1988
Dr.Takács István	klin.orvos	1988

Dr.Vallus Gábor

Anaesthesiologus orvosok

Dr.Félegyházi Árpád	1975-1976
Dr.Kósa Ildikó	1975-1977
Dr.Révész Johanna	1975-1981
Dr.Murvay Katalin	1975-1979
Dr.Averjanova Natalja	1976-1979
Dr.Németh Éva	1976-1987
Dr.Herman Katalin	1977
Dr.Váczi Gábor	1979-1984
Dr.Márton Csilla	1978
Dr.Halász Ildikó	1980
Dr.Liptay Piroska	1981
Dr.Szabó Zoltán	1987
Dr.Balogh Attila	1988

Dr.Hallay Judit

A Debreceni Mellkassebészeti Osztály és jogutódja, a
II.sz.Sebészeti Klinika külföldi vendégei 1948-1988
között

1961-1962

Dr.J.Buda	(Csehszlovákia)
Dr.G.Schöefer	(NDK)
Dr.W.van de Kamp	(NDK)

1962-1963

Prof.Koske	(NSZK)
Dr.A.Krüger	(NDK)
Dr.Voelker	(NDK)
Dr.Thümler	(NDK)

1963-1964

Dr.K. von Windheim	(NSZK)
Dr.I.Papahaghi	(Románia)
Prof.Kleesattel	(NSZK)
Prof.Salzer	(Ausztria)
Dr.V.Buda	(Csehszlovákia)
Dr.H.Denk	(Ausztria)
Dr.Sieghard	(Ausztria)
Dr.G.Schöefer	(NDK)
Dr.Burilkov	(Bulgária)

1971-1972

Dr.Bernd Mornington	(London)
---------------------	----------

Dr. Jürgen Preisler (Lostau)
Dr. Rudolf Heiland (Lostau)
Dr. Wender Horst (Rostock)
Dr. M. P. Holden (Leeds)
Dr. Kurt Wetzer (Lostau)

1972-1973

Dr. E. Richter (Rostock)
Dr. E. Waller (Zürich)
Dr. Simon Spenderian (USA)
Dr. Walter Schilling (Lostau)

1974-1975

Prof. Cumming (Anglia)
Prof. G. Salzer (Ausztria)

1976-1977

Faramoz Radjab (Afganisztán)
Prof. K. V. Windheim (NSZK)

1977-1978

Dr. Jill A. David (Anglia)
Dr. R. L. Parsons (Anglia)

1978-1979

Dr. Haferland (Rostock)

1979-1980

Dr.Schribarr	(Rostock)
Dr.Ruth Gottiker	(Svájc)
Prof.Wollner	(Ausztria)
Prof.Dominok	(Ausztria)
Doz.Steinbach	(Ausztria)
Dr.G.Elsner	(NDK)
Dr.H.Reike	(Rostock)
Prof.Lavrik	(Szu, Kijev)
Prof.Cserenko	
Prof.Hmelevszkij	
A.Davidenko	(Szu)
Prof.Goldmann	(Jugoszlávia)

1980-1981

Dr.Frantisek Hyl	(Brno)
Prof.Dr.Reding	(Rostock)

1983-1984

Dr.H.Kalkovszki	(Rostock)
-----------------	-----------

1984-1985

Prof.V.O.Björk	(Stockholm)
Dr.Stubbe	(Rostock)
Dr.I.Takaro	(USA)

1987-1988

Dr.Bjarne K.H.Semb	(Norvégia)
--------------------	------------

TUDOMÁNYOS RENDEZVÉNYEK

1952

Az I. Magyar Mellkassebész Vándorgyűlést 1952. aug. 31-szept. 1-2. között Debrecenben az Állami Tüdőgyógyintézetben szervezték. Bevezető előadást Prof. Dr. Sebestény Gyula tartotta, "A tbc-s és nem tbc-s tüdőresectiók javallatairól".

1960

A II.sz.Sebészeti Klinikán "Extrapulmonalis Ankét" szervezésére került sor 1960. június 3-4-én.

1961

A Tiszántúli Sebész Társaság, a II.sz.Sebészeti Klinika és az Ortopéd Klinika szervezésében került sor 1961. szept. 30-án Debrecenben a Tudományos Rendezvényre, melyen 7 előadás szerepelt a II. Sebészeti Klinikáról.

1963

A Tiszántúli Sebész Társaság és a II.sz.Sebészeti Klinika rendezésében került sor a Tudományos Ülésre 1963. január 19-20-án.

1964

A Debreceni Tüdőszanatórium működésének 50.ÉVES Jubileuma alkalmából 1964. augusztus 27-28. között Országos

Ankétot tartottak Debrecenben.

1967

A Korányi Frigyes TBC és Tüdőgyógyász Társaság Kelet-Magyarországi Csoportja 1967. szeptember 23-án Tudományos Ülést rendezett Dr.Pongor Ferenc egyetemi tanár munkásságának 40. évfordulója alkalmából Debrecenben.

1971

A MOTESZ Tüdőgyógyász és Sebész Társaság Mellkassebészeti Szakosztálya 1971. áprilisban Tudományos Konferenciát tartott Debrecenben.

1973

A Magyar Sebész Társaság és Mellkassebész Szakosztálya, valamint a Tiszántúli Sebész Társaság 1973. május 26-án Kerekasztal Beszélgetést szervezett az emlőrák műthetőségének kérdéséről.

1976

A II.sz.Sebészeti Klinika 1976. május 28-án az Aranybika Szálló Fogadótermében a "Szív elektromos terapiájának kérdéséről" Symposiumot rendezett.

1978

A Magyar Televízió "Kézben a szív" címen filmet készített a II.sz.Sebészeti Klinika Szívsebészeti Csoportjának munkájáról (Szabó Tamás alkotása)

1978

A II.sz.Sebészeti Klinika és a Tüdőgyógyászati Klinika közösen rendezte 1978. november 17-18. között "Fiatal Oktatók Tudományos Fórum"-át, melyet Dr.Schnitzler József üdvözölt. 60 tudományos előadás került bemutatásra.

1978

A Dunaújvárosi Papírgyár Joliot-Curie Szocialista Brigádja és a II.sz.Sebészeti Klinika között létrejött szocialista szerződés keretében átadták a termoregulátoros készüléket, amelyet a brigád dolgozói állítottak elő. Ez a készülék nélkülözhetetlen a nyitott szívű műtétek végzésénél.

1979

A Magyar Sebész Társaság és a Korányi Frigyes Tbc és Pulmonológiai Társaság a II.sz.Sebészeti Klinikával 1979. szeptemberben 14-15. között rendezte meg a "Kazuisztika a mellkasebészetben" címmel a Fiatal Oktatók Fórumát. Ezen 50 előadás hangzott el.

1983

A DOTE, a Magyar Sebész Társaság, Korányi Frigyes Tbc és Tüdőgyógyász Társaság Mellkasebészeti Szakosztály, valamint a DAB és a II.sz.Sebészeti Klinika szervezésében Tudományos Ülésen köszöntötték Dr. Schnitzler Józ-

zsef egyetemi tanárt 70.születésnapja alkalmából, aki 1974-től vezeti a DOTE II.sz.Sebészeti Klinikáját. A Kossuth-díj, a Szocialista Magyarország Érdemérem tulajdonosának a DOTE rektora, Dr.Karmazsin László egyetemi tanár a "Pro Universitate" emlékérmét adományozta. A Magyar Sebész Társaság részéről Dr.Marton Tibor köszöntötte. A tanítványok nevében Dr.Kiss János István egyetemi docens köszöntötte és átadta a professzorról készült plakettet. A Tudományos Ülés témája: A spontán pneumothorax kezelése.

1984

1984. május 22-én a DOTE Elméleti Tömb előadótermében Tudományos Ülés kezdődött a Tüdőgyógyászati, III.sz. Belgyógyászati és a II.sz.Sebészeti Klinika szervezésében nemzetközi részvétellel, melynek címe "A cardio-pulmonológiai aktuális kérdései".

1984

A DAB Kísérletes és Klinikai Sebészeti Munkabizottsága és a Magyar Sebész Társaság Tiszántúli Csoportja 1984. november 30-án Tudományos Ülést rendezett, melynek témája "Az érsebészet és a szívsebészet helyzete, feladatai területünkön" volt. A szívsebészeti témakörben 6 előadás hangzott el.

1985

Dr.Péterffy Árpád egyetemi tanár, mint a II.sz.Sebé-

szeti Klinika igazgatója 1985.január 25-én az Elméleti Tömb előadótermében nagyszámú hallgatóság előtt "A koszorúerek sebészi kezelése" címmel tartotta meg nagyszerű tanszékfoglalóját.

1985

Korányi Frigyes Tbc és Tüdőgyógyász Társaság, DOTE Tüdőklinika, II.sz.Sebészeti Klinika és III.sz.Belgyógyászati Klinika Tudományos Ülése, Debrecen, 1985. május 25-26.

1987

A II.sz.Sebészeti Klinika szervezésében 1987. március 20-án emlékeztünk meg Sebestény Gyula (1887-1954) születésének századik évfordulójáról.

1988

Tudományos Ülés, Debreceni Akadémiai Bizottság Dr. Schnitzler József egyetemi tanár 75. születésnapja tiszteletére, 1988. január 25.

1988

Ünnepi Referátum Dr.Péterffy Árpád egyetemi tanár 50. születésnapja és 5 éves tanszékvezetői jubileuma alkalmából, 1988. február 18.

1988

Dr.Csehák Judit szociális és egészségügyi miniszter lá-

togatása a II.sz. Sebészeti Klinikán 1988. február.

1988

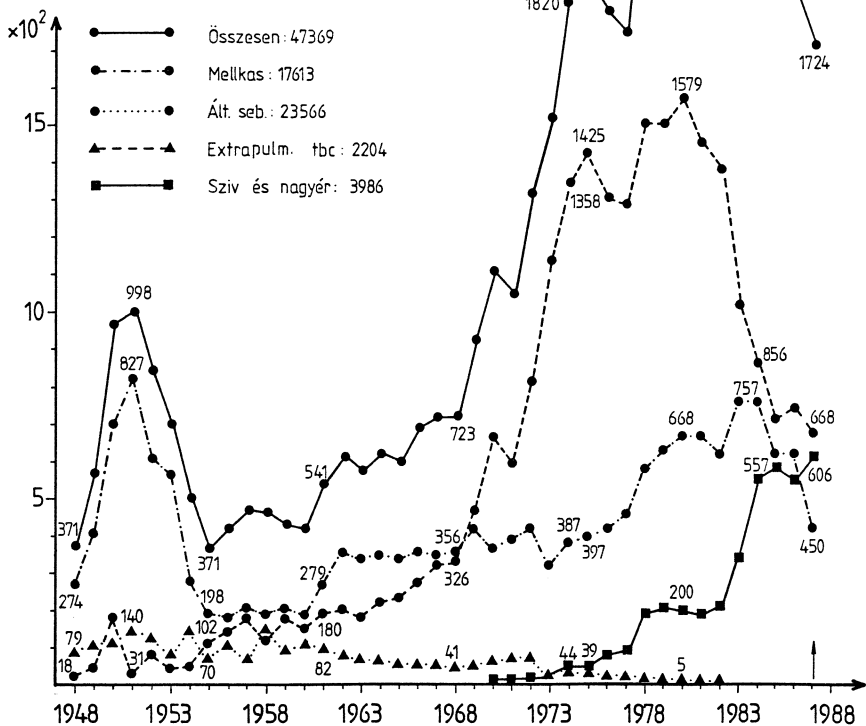
Tudományos Ülés, Debreceni Akadémiai Bizottság, "25 éves a szívsebészet Debrecenben" címmel, 1988. június 10.

1988

A DOTE II.sz.Sebészeti Klinika szervezésében 1988.07. 13-án az I.sz. Belgyógyászati Klinika előadótermében Prof. dr. Bjarne K.H.Semb a stockholmi Karolinska Intézet szívsebész professzora "The total arteficial heart" címmel tartott előadást.

A MŰTÉTEK SZÁMÁNAK ALAKULÁSA

1948 - 1987 KÖZÖTT

A Debreceni Mellkasebészeti Osztályon, majd a
II.sz.Sebészeti Klinikán alkalmazott kezelési és műtéti
eljárások bevezetésének ismertetése

<u>Dátum</u>	<u>Műtét vagy kezelési eljárás</u>	<u>Végezte</u>
1948.IV.28.	Thoracotomia echinococcus miatt	Dávid-Schnitzler-Riskó
1948.VI.5.	Laminectomia spondylitis tbc miatt	Schnitzler-Halmi
1948.IX.15.	Extrapleurális üregből a haematomia evacuatiója	Schnitzler-Halmi
1948.X.	Psoas tályog katéteres helyi Sm. kezelése	Schnitzler-Riskó
1948.XI.16.	Extrapulmonalis műtét axillaris behatolásból	Schnitzler-Halmi
1949.I.3.	Pericardiotomia (pericarditis tbc)	Schnitzler
1949.I.11.	Monaldi caverna drainage	Riskó-Schnitzler
1949.II.4.	Nyaki lymphoma extirpatio	Schnitzler-Riskó
1949.III.1.	Gránátszilánk eltávolítása a mellkasból	Schnitzler-Riskó
1949.III.25.	Spondylitis Tbc lokális Sm. kezelése paravertebralis inj.útján	Schnitzler
1949.III.29.	Epididymectomia	Schnitzler-Fábián
1949.IV.1.	Bernou progresszív Thpl.	Schnitzler-Riskó
1949.V.25.	Gonitises hidegtályog feltárása	Schnitzler-Riskó
1949.V.26.	Retropharyngealis hidegtályog megnyitása	Schnitzler
1949.VII.8.	Pneumonectomia l.d. gangraena miatt	Schnitzler-Riskó-Fábián
1949.IX.3.	Mediastinalis daganat eltávolítása	Schnitzler-Fábián-Halmi
1949.X.4.	Lobect.inf.l.s.absc.pulm.miatt	Riskó-Schnitzler

Dátum	Műtét vagy kezelési eljárás	Végezte
1949.X.20.	Extrapleur.ptx. és thpl.kombinációja	Riskó-Fábián
1949.XI.2.	Thoracotomia cc.pulm.miatt	Schnitzler-Kaszás-Halmai
1949.XII.21.	Costotransversectomia, thor. spond.tbc miatt	Schnitzler-Fábián
1949.XII.	A csontizületi tbc gipszelésének szigorú mértékét megszüntettük	Schnitzler
1950.II.9.	Caverna feltárása és nyitva-kezelése életveszélyes vérzés miatt	Schnitzler-Kaszás
1950.II.14.	Pneumonectomia carcinoma miatt	Schnitzler-Halasy-Nagy
1950.II.15.	Izületi resectio, coxitis tbc miatt	Halasy-Nagy-Kaszás
1950.II.18.	Térdizületből próbaexcisio, gonitis tbc gyanúja miatt	Halasy-Nagy-Fábián
1950.II.23.	Életveszélyes haemoptoe miatt végzett pneumonectomia	Schnitzler-H.Nagy-Kaszás
1950.III.29.	Nyitott szálagoldás	Kaszás-Halasy-Nagy
1950.XII.12.	Empyemazsák decorticatioja	Schnitzler-Lükő-Kaszás
1950.évben	Transfusio rendszeres alkalmazása	Schnitzler-Fábián
1950-51.évben	3 csecsemő nyelvcső atresia műtété	Korompay T. Városi gyermek amb.
1951.I.	Lobectomy inf.l.s.cc.pul.miatt	Schnitzler-Lükő
1951.VI.15.	Tbc miatt végzett pneumonectomia	Schnitzler-Kaszás-Fábián
1951.VII.6.	Extramusculo-periostealis ptx.	Kaszás-Halasy-Nagy
1951.évben	Mykobaktérium és pyogen kórokozók tenyésztésének lehetősége	Berencsi

<u>Dátum</u>	<u>Műtét vagy kezelési eljárás</u>	<u>Végezte</u>
1952.V.10.	Vertebrotomia spondylitis tbc miatt	Schnitzler-Kaszás
1952.V.12.	Segmentum resectio 1-2 (nem tbc)	Schnitzler-Kaszás
1952.IX.30.	Tbc-s csontüregbe csontplombage	Schnitzler-Kaszás
1952.X.27.	Páncélszív decorticatiója	Schnitzler-H.Nagy-Fábián
1952.XII.19.	Segmentum resectio,tbc pulm. miatt	Schnitzler-H.Nagy-Kaszás
1952.évben	A cytodiagnostika kezdete	Berencsi
1953.I.6.	Brittain arthrodesis	Schnitzler-H.Nagy-Tóth
1953.I.15.	Az első intratrachealis narkózis (Mediast.tumor műtété miatt)	Fábián: Op.Kaszás, Schnitzler
1953.I.27.	Intratrach.altatás relaxyllal	Fábián
1953.II.13.	Oesophagus resectio	Lükő-Halasy-Nagy-Kaszás
1953.II.19.	Intratrach.narkózis succinyl-curareval	Fábián
1953.III.3.	Légzésfunk.megh.kezdete Krogh-1	Entz-Szilágyi
1954.IV.6.	Polystan-plomb alkalmazása	Halasy-Nagy-Fábián
1954.IV.27.	Scalenus-nyirokcsomó próba-excisio	Halasy-Nagy Vajkóczy
1954.VI.8.	Thorac. vertebro-corpodesis spondylitis tbc miatt	Schnitzler Fábián
1954.VII.6	Intrapericardialis érellátás cc.miatt végzett pneumo-nectomiánál	Schnitzler-Vajkóczy-Tóth
1954.XI.2.	Septicus, acut állapot miatt végzett tüdő resectio (Gangraena)	Halasy-Nagy-Schnitzler
1954.XI.26.	Synoviectomia, gonitis tbc miatt	Schnitzler-Fábián

<u>Dátum</u>	<u>Műtét vagy kezelési eljárás</u>	<u>Végezte</u>
1954.évben	A mykologiai diagnosztika bevezetése	Berencsi
1955.I.21.	Bronchospiriometria lehetősége Krogh-1	Entz-Szilágyi
1955.I.28.	Bronchus-anastomosis. Br.plastica	Schnitzler-Vajkóczy-H.Nagy
1955.VI.21.	Kétoldali tüdőresectio (nem simultan)	Schnitzler-H.Nagy
1955.IX.6.	Laborit f. keverék bevezetése	Fábián
1955.IX.8.	Resectio, pleuropneumonectomia	Schnitzler-Halasy-Nagy-Bánhidi
1955.évben	Mykobaktérium és pyogen kórokozók gyógyszer érzékenységének meghatározására nyílik lehetőség	Berencsi
1955.X.	Narkózislap szerkesztése és használata	Fábián
1955.évben	6 fizikális hűtés történt	Fábián
1955.évben	Altatásos bronchosocopia és az eszköz szerkesztése	Fábián-Bánhidi
1956.I.	Gümő- és egyéb sipolyok, seb- üregek, vérlepény kezelése	Szentkereszty
1956.I.19.	Hernia diaphragmatica	Lükő-H.Nagy-Halmi
1956.VI.19.	Műtét után végzett tracheoc- tomia légzési insuff. miatt	Schnitzler-H.Nagy
1957.I.	Cytostaticus kezelés bevezetése	Bacsa-Schnitzler
1957.II.8.	Hörgő lekötése, Lezius műtét	Schnitzler-Szentkereszty-Szalai
1957.II.18.	Az első sikeres resuscitatio	Schnitzler-Fábián-Bánhidi
1957.III.20.	Középsőlebens resectio elülső behatolásból	Schnitzler-Fábián-Bacsa

<u>Dátum</u>	<u>Műtét vagy kezelési eljárás</u>	<u>Végezte</u>
1957.IV.12.	Heller f. cardio-myotomia	Schnitzler- H.Nagy- Szentkereszty
1957.VIII.22.	Szívlövés sikeres műtété	Schnitzler- Matus-Bacsa
1957.IX.12.	Bronchoctomia útján eltávolított endobronchialis tumor	Schnitzler- Szentkereszty- Szalai
1957.XI.14.	Thoracolaparotomia, lövési sérülés miatt	Schnitzler- Szentkereszty- Matus
1957.XII.	Oxymetriai vizsgálatokra lehetőség	Szilágyi- Mészáros
1958.III.18.	Hónalji behatolásból végzett tüdőresectio	Schnitzler- Fábián
1958.VII.18.	Altatásban végzett tonsillectomia	Fábián.Op.: Schnitzler- Matus
1958.XI.12.	Hydroxydion narkózis	Fábián
1958.XI.26.	Izomlebens plastica tartós szívással	Szentkereszty
1958.évben	Kezdődtek a folyamatos és állandó sterilitási vizsgálatok a sebészeti munkahelyiségekben	Berencsi- Fábián- Bacsa-Bölcs
1959.I.	Bronchspirometriás vizsgálatok lehetősége Pulmotesttel	Szilágyi- Mészáros
1959.I.8.	Csigolyatest feltárása thoracotomia útján	Schnitzler
1959.V.13.	Felsőlebens resectio után a középsőlebens és a 6.segm. összevarrása	Schnitzler- Fábián-Kónya
1959.VI.5.	Duplafuratú, állandó csőszívás vertebrotomia után	Szentkereszty- Fábián-Kónya
1959.X.2.	Thoracotomia próbaexcisio elvégzése céljából (Boeck)	Fábián- Schnitzler- Kónya
1959.X.13.	Trendelenburg-műtét	Fábián-Kónya

<u>Dátum</u>	<u>Műtét vagy kezelési eljárás</u>	<u>Végezte</u>
1959.X.19.	Kombinált gyógyszerérzékenység meghatározása	Czakó-Aranyosi-Bászler
1959.XI.19.	Tüdőresectióval simultán végzett verticalis szűkítés	Szentkereszty-Kónya
1959.XII.10.	Osteoplasticus szűkítés-resectióval szimultán	Schnitzler-Bacsa-Kónya
1960.I.	Blokkolósos narkózis resectioknál	Bacsa-Aranyosi
1960.I.	Csont tbc esetében végzett Ca iontophoresis	Szentkereszty-Maklárý
1960.I.	Állandó, automaticus hólyag-öblítés bénult betegnél	Szentkereszty
1960.IV.12.	Primaer Björk f.thoracoplastica	Schnitzler-Szentkereszty-Czakó
1960.IV.22.	Resectio után, szűkítésként alkalmazott Björk f.thpl.	Szentkereszty-Kónya-Aranyosi
1960.V.	Tüdőtumor punkciója ablakos túvel	Szentkereszty
1960.VII.21.	Paratrachealis nyirokcsomó biopsia cervicalis mediastinotomia útján	Szentkereszty-Aranyosi
1960.XI.22.	Vertebrotomia transabdominalis úton	Schnitzler-Matuz-Juhász
1960.évben	17 Hydroxi-ketosteroid meghatározás lehetősége	Berecsi-Bölcs
1961.II.1.	Fluothane altatás bevezetése	Bacsa-Aranyosi
1961.VI.28.	Primaer bronchusplastica sérülés miatt	Kónya-Matus
1961.VIII.25.	Kétoldali cavernostomia, két ütemben	Szentkereszty-Aranyosi
1962.II.9.	Recavernostomia	Szentkereszty-Schnitzler
1962.III.27.	Lezius műtét és cavernostomia kombinációja	Szentkereszty-Kónya

<u>Dátum</u>	<u>Műtét vagy kezelési eljárás</u>	<u>Végezte</u>
1962.VII.26.	Mediastinoscopia	Schnitzler- Juhász
1962.XII.18.	Angiographiás vizsgálatokra nyílt lehetőség	Szilágyi- Osváth-Simai
1963.I.	Lymphographia	Bacsa-Simai
1963.II.1.	Módosított Nagaishi f.apycoli- sises cavernostomia	Szentkereszty- Aranyosi
1963.VII.11.	Botall műtét	Schnitzler- Eisert- Szentkereszty
1963.X.2.	Penthran altatás bevezetése	Bacsa-Aranyosi
1964.I.27.	Pharingostomia lateralis	Kónya-Rácz- Kiss
1964.IV.20.	Transthoracalis caverna plombage	Kónya-Kasza- Szúk-Mészáros
1964.IV.22.	Mitral stenosis	Eisert- Schnitzler- Kónya
1964.XI.26.	Neurolept altatás bevezetése	Bacsa-Aranyosi
1965.IX.15.	Első sikeres cardia resectio	Kónya-Czakó- Kiss
1966.I.4.	Hörgő ellátás bronchusvarró- géppel lobectomiánál	Kónya-Czakó
1966.I.25.	Pulmonalis stenosis műtété	Eisert- Schnitzler- Kónya
1966.VII.18.	Simultán thoracotomia (trauma miatt)	Kónya- Molnár
1966.X.6.	Coarctatio aortae műtété	Eisert- Schnitzler- Kónya-Matus
1967.I.1.	Byrd respirátor kezelés beve- zetése	Bacsa-Kónya- Aranyosi
1967.I.31.	Aorta aneurysma rupt. műtété	Schnitzler- Eisert-Kónya- Juhász
1967.X.11.	Extracorporalis gép-kutya műtét	Kónya-Schnitz- ler-Eisert, stb

Dátum	Műtét vagy kezelési eljárás	Végezte
1968.VI.15.	Első extracorporalis szívűműtét	Kovács-Schnitzler-Eisert, stb.
1967-68.	Extracorporalis keringés-gép rezsím bevezetése	
1969.III.26.	Partialis extracorporalis perfusio coarctatio aortánál	Szentkereszty-Kónya
1969.V.14.	ASD műtete	Schnitzler-Juhász-Matus
1969.IX.30.	Hernia-diaphragmatica-eventratio l.s.	
1969.IX.30.	Hörgő-anastomosis cc. bronchii miatt	
1970.V.21.	Tygon-cső bevezetése nyelőcső-rákos betegeken	
1970.VII.2.	UKL-tüdőresectio	
1971.V.	Egy héten két gépi szívűműtét	
1971.VIII.8.	Pacemaker-beültetés	
1971.IX.16.	Mitralis billentyű csere	Szentkereszty-Schnitzler-Kónya
1971.XII.22.	Allison-műtét hyatus hernia miatt	Czakó-Schnitzler
1973.IX.20.	Aorta-coronaria bypass	Gömöry-Czakó-Kiss I.
1973.IX.27.	Aorta-billentyű csere	Homolay-Aranyosi gép, Bacsa:altat
1983.	Parasternalis mediastinoscopia	
	Thoracotomia nélküli oesophagus resectio	
	Coronaria bypass műtétek	
	Kialakítottak 2 új nővér-dolgozó helyiséget	
1984.	Impedancia cardiographia	
	Légkondicionáló rendszer bevezetése	

A Debreceni Orvostudományi Egyetem II.sz.Sebészeti
Klinika közleményeinek gyűjteményes kiadásai 1948-1988
között

I.

DOE Mellkassebészeti Osztályának Évkönyve 1948-1973
között.

Ezt a gyűjteményt a következő kimaradt közleményekkel
egészítettem ki:

1956

1. Schnitzler J., Fábián S.:

Csigolyapótlás spondylitis tbc esetében

Sebész Nagygyűlés Évkönyve, 1956.

1967

1. Schnitzler J.:

Zur frage der Kavernostomie

Verlag Brüder Hollinak - Wien, 1967. 265-267.old.

1969

1. Krasznai G., Juhász I.:

Angiomatous Lymphoid Tissue Hyperplasia

J.Pathology, 1969. 97, 148.

1970

1. Pongor F., Mészáros Gy., Kónya L., Nagy Mária:

Punjenje kaverni tuberkulostaticina

Sremska, Kamenica, 1968.

2. Bacsa S.:

Neuroleptanalgesia I. Mellkassebészet

Anaesthesiológiai cikkgyűjtemény, 1970. 1, 14.

1971

1. Matus L., Medgyesi F.:

Az első borda izolált töréséről

Magy. Traumatológia, 1971.

1972

1. Fábián Erzsébet, Matus L.:

A mediastinális nyirokcsomók kóros folyamatainak
cytológiai vizsgálata

Orv.Hetil. 1972. 113, 1981.

II.

A Központi Anaesthesiológiai és Intenzív Betegellátó
Osztály (KAIBO) orvosainak közleményei 1955-1980
között. Debrecen, 1980.

III.

DOTÉ II.sz.Sebészeti Klinika orvosainak közleményei és
előadásai 1983-1988 között. A gyűjtemény készült
Dr.Péterffy Árpád 50. születésnapja és 5 éves tanszék-
vezetői jubileuma alkalmából, 1988-ban.

IV.

Jelen gyűjteményünk magába foglalja a DOTE II.sz. Sebészeti Klinika közleményeinek azon csoportját, amelyek 1973-1983 között jelentek meg. A pontosság kedvéért említtem, hogy a közlemények bizonyos része szerepel a II.fejezetben említett kiadásban is. Ezen munka az említettekén kívül bemutatja a II.sz. Sebészeti Klinika tudományos fokozattal rendelkező orvosait. Felsorolja a II.sz. Sebészeti Klinika külföldi vendégeit 1948-1988. között. Ismerteti az adott időszak tudományos rendezvényeit. Schnitzler József professzor feljegyzéseinek alapján bemutatásra kerülnek azok a műtéti és kezelési eljárások, amelyet a klinikán alkalmaztak elsőnek vagy végeztek első alkalommal a sebészeti osztályon. A volt munkatársakra emlékezve gyűjtöttük össze mindazoknak a neveit, akik az Augusztai Szanatóriumban, a Mellkasebészeti Osztályon, majd pedig a II.sz. Sebészeti Klinikán dolgoztak, vagy dolgoznak a jelenben is.

1973

1. Aranyosi J.:
Gyógyszer-anamnezis és sebészi narkózis
DOTE Tüdőgyógyászati Klinika Mellkassebészeti Osztályá-
nak Évkönyve, 1973. 125. old.
2. Bacsa S., Szamaránszky J.:
Változások a műtéti érzéstelenítésben
DOTE Tüdőgyógyászati Klinika Mellkassebészeti Osztályá-
nak Évkönyve, 1973. 111. old.
3. Czakó Z., Homolay P.:
Az időskor mellkassebészetének aktuális problémái
DOTE Tüdőgyógyászati Klinika Mellkassebészeti Osztályá-
nak Évkönyve, 1973. 69. old.
4. Czakó Z., Juhász I., Szamaránszky J.:
A comparative study on the results of lung cancer
patients over an under the ages of sixty
Kongress Berl.Wiss.Tag.Norddtsch Ges. Tbc u. Lungen-
krankheiten, 1973. 13, 175.
5. Juhász I.:
A hörgőrák sebészi kezelését befolyásoló néhány ténye-
zőről
DOTE Tüdőgyógyászati Klinika Mellkassebészeti Osztályá-
nak Évkönyve, 1973. 79. old.
6. Kiss J., Móricz F.:
Meticillin tüdőszövetszint vizsgálat
DOTE Tüdőgyógyászati Klinika Mellkassebészeti Osztályá-
nak Évkönyve, 1973. 91. old.

7. Kiss J.:
Klinicsenszkaja oценка poluszinteticzeszkich proizvod-
nück penicillina
Vengerszkaja Farmakoterapija, 1973. 5, 185.
8. Kónya L., Kiss I.S.:
Adatok a légcső és a hörgő sebészetéhez
DOTE Tüdőgyógyászati Klinika Mellkassebészeti Osztályá-
nak Évkönyve, 1973. 59. old.
9. Kónya L., Aranyosi J., Bacsa S.:
A légcső mellkasi szakaszának iatrogén eredetű körkörös
szűkülete és resectiója
Magy. Seb. 1973. 26, 59.
10. Molnár É., Kiss II.S.:
A tüdő jóindulatú daganatai és kezelésük
DOTE Tüdőgyógyászati Klinika Mellkassebészeti Osztályá-
nak Évkönyve, 1973. 101. old.
11. Bornemissza, Gy., Furka, I., Gyurkó, Gy., Csehnik, R., Pá-
dár, I., Timár, I., Várhelyi, I., Ladányi, J.:
Coagulation disturbance connected with hepatic lobe
transplantation
Acta Chir. Acad. Sci. Hung. 1973. 14, 239.
12. Dalmi, L., Prékopa, Á., Boján, F., Zayzon, R., Brátovics, I.,
Várhelyi, I., Kis, B.:
Immunglobulin-Untersuchungen bei Verschluss-Ikterus
Zbl. Chir. 1973. 98, 632-635.
13. Endes J., Juhász I.:
Oesophagus perforatio röntgendiagnosztikai problémái.

Kísérl. és Klin. Radiol. újabb eredményei
DOTE Rad. Kl. 1973. Szerk.: Dr.Vargha Gy. Debrecen,
1973. 117. old.

14. Fedor E., Kis B., Szeleczky M.:

A syncumar necrosisról
Magy. Seb. 1973. 26, 74-78.

15. Nagy Gy., Dezső I., Kósa I.:

Vasanyagcsere vizsgálatok polycythaemia rubraverás és
secundaer polyglobuliás betegeken
Kísérletes Orvostudomány 1973. 25, 392.

16. Nagy, M., Bacsá, S.:

Étude comparée de gazometrie arterielle dans les divers
methodes de bronchographie
Les Bronches 1973. XIII. Janvier-fevrier

17. Szeleczky M., Fedor E., Kis B.:

Spontán emlőnecrosis
Magy. Seb. 1973. 26, 117-119.

1974

1. Bacsa S., Czakó Z., Vezendi S.:
A mediastinoscopia szövődményei
Tuberk. és Tüdőbetegs. 1974. XXVII, 233.
2. Bacsa S.:
Foreign body in the bronchial tree as a complication of anaesthesia
Anaesthesist. 1974. 23, 364.
3. Bacsa S., Schnitzler J., Szamaránszky J.:
A DOTE Tüdőgyógyászati Klinika Mellkassebészeti Osztályának halálozási adatai 1953-1973 között
Tuberk. és Tüdőbetegs. 1974. XXVII, 274.
4. Bacsa S., Czakó Z., Vezendi S.:
The complication of mediastinoscopy
Panminerva Medica 1974. 16, 402.
5. Czakó Z., Schnitzler J., Juhász I., Szamaránszky J.:
Az időskori rosszindulatú tüdődaganatok gyógyításának
időszerű problémái
Tuberk. és Tüdőbetegs. 1974. XXVII, 230.
6. Czakó Z., Schnitzler J., Molnár É.:
Altersprobleme in der Thoraxchirurgie
Zbl. Chir. 1974. 99, 491-495.
7. Czakó Z., Juhász I., Szamaránszky J.:
Comparative study on the results of lung cancer patients over and under the ages of six
Kong. Ber.d.13. Wissenschaftl. Tag.d. Norddeutschen Gesellschaft f. Tuberk. u. Lungenkr. E.V. Dr.J.Grabener,

Hansisches Verlagskontor, Lübeck, 1974.

8. Juhász I.:
Über den Einfluss der Frühdiagnose auf die Überlebensquote der in den letzten 20 Jahren operierten Bronchuscarcinome
Kong.Ber.d.13.Wissensch.Tag d. Norddeutschen Gesellschaft f. Tbk. u. Lungenkr. E.V. Dr. J.Grabener, Hansisches Verlagskontor, Lübeck, 1974.
9. Juhász I., Szamaránszky J.:
Korai műtét és túlélés kapcsolata hörgőrákban
Tuberk. és Tüdőbetegs. 1974. XXVII, 231.
10. Kiss J., Faragó E., Kónya L., Fábián E., Móricz F.:
A Gentamycin farmakokinetikai vizsgálata a mellkas-sebészetben
Magy. Seb. 1974. 27, 363.
11. Kiss J., Faragó E., Pintér J., Gömörly A., Móricz F.:
A Meticillin farmakokinetikai vizsgálata a mellkas-sebészetben
Kemoterápiái Konferencia anyaga 1974. 142. old.
12. Kiss J., Pintér J., Faragó E., Móricz F.:
Untersuchung der Methicillinkonzentration im Serum und im Lungengewebe bei Menschen
Acta Chir. Acad. Sci. Hung. 1974. 15, 375.
13. Kiss J., Faragó E., Fábián E.:
Étude du taux d'oxacilline dans le serum et le tissu pulmonaire de l'human
Ther. Hung. 1974. 22, 63.

14. Kiss J., Faragó E., Fábíán E.:
Study of oxacillin levels in human serum and lung tissue
Ther. Hung. 1974. 22, 55.
15. Kiss J., Faragó E., Fábíán E.:
Die Untersuchung des menschlichen Lungengewebespiegels
mit Oxacillin.
Ther. Hung. 1974. 22, 63.
16. Kiss J., Faragó E., Pintér J.:
A Cephadrine (Velosef) klinikofarmakológiai vizsgálata
a mellkasebészetben
Orv. Hetil. 1974. 115, 1757-1760.
17. Schnitzler J.:
Die Wandlung der operativen Behandlung der
Lungentuberculose in der letzten 25 Jahren
Kongressbericht der 13. Wissenschaftlichen Tagung der
Norddeutschen Gesellschaft für Tuberkulose und
Lungenkrankheiten. V.: Dr.J.Grabener. Hansisches
Verlagskontor, Lübeck. 1974. 190-194.
18. Szamaránszky J., Bacsa S.:
A Probon jelentősége a műtéti előkészítésben és
utókezelésben mellkasi megnyitással járó műtéteknél
Anaesthesiologia és Intenziv Therápia 1974. 4, 185.
19. Faragó E., Kiss J., Fábíán E., Molnár É.:
A Kanamycin szérum- és tüdőszövet szintjének vizsgálata
emberben
Tuberk. és Tüdőbetegs. 1974. 27, 213-216.
20. Faragó É., Kiss J., Fábíán E., Molnár É.:
Isszladovanyija koncentrácii Kanamicina v szüvörötka

krovi i legocsnojtka
Antibiotiki 1974. 19, 1073.

21. Hámori J., Kiss B., Kun J., Várhelyi I.:
Állcsont-cysták műtéti kezelése desantigenizált konzerv spongiosával
Fogorvosi Szemle 1974. 67, 69-72.

22. Szűk B., Juhász I.:
Lokálisan alkalmazott Neomycin és Streptomycin ototoxicus hatása
Tuberk. és Tüdőbetegs. 1974. 27, 65.

23. Móricz F., Kiss J.:
Új fájdalomcsillapító (Probon) alkalmazása mellkassebészeti gyakorlatunkban
Anaesthesiologia és Intenziv Therapia 1974. 4, 3.

1975

1. Aranyosi J., Doenicke A., Bartsch Chr., Gabányi D., Jung M.:
Szívizom működés és vérkeringés alakulása ethomidat RO 05-42000, propanidid, thiopental és methohexital mellett M.Anaesth. és Reanim. Társszerk.: Dr. Kedvesi A., Sopron, 1975.
2. Bacsa S., Czakó Z., Vezendi S.:
The complications of mediastinoscopy
Panminerva Medic. 1974. 16, 402.
3. Bacsa S.:
A mediastinoscopia narcosis problémái
Magy. Anaesth. és Reanim. Társszerk.: Dr. Kedvesi A., Sopron, 1975.
4. Bacsa S.:
Hörgő-idegentest anaesthesiologiai szövődményei
Tuberk. és Tüdőbetegs. 1975. 28, 81.
5. Czakó Z., Bacsa S., Fülöp T., Gömörly A., Homolay P., Kiss I.S., Móricz F., Papp Z.:
Holt-Oram syndroma operált esete
Cardiologia Hungarica, 1975. 4, 47-54.
6. Czakó Z., Fülöp T., Homolay P., Kiss I.S., Móricz F.:
Tomba mellkasi sérülés okozta harmadfokú a-v block
pacemaker-kezelése
Cardiologia Hungarica, 1975. 4, 67-70.
7. Czakó Z., Bacsa S., Gömörly A., Kósa I.:

Összehasonlító vérgáz-analitikai vizsgálatok idős- és fiataloknál mellkasebészeti betegekben
Anaesthesia és Intenziv Therapia 1975. 5, 211.

8. Juhász I., Sz. Kiss S., Halmai L.:
Óriási tömlős mellkasi golyva
Tuberk. és Tüdőbetegs. 1975. 28, 53.
9. Juhász I., Kónya L.:
Adatok a sternum-törés kezeléséhez
Magyar Traumat. 1975. 18, 59.
10. Kiss J., Faragó E., Gömörly A., Czakó Z., Fábrián E.,
Bacsa S.:
Untersuchung der Methicillinkonzentration im Serum, in
der perikardialen Flüssigkeit und im Myokard bei
Menschen
Acta Chir. Acad. Sci. Hung. 1975. 16, 351.
11. Kiss J., Faragó E., Bacsa S.:
Az aminoglycosidok koncentrációjának vizsgálata a
tüdőben
Magyar Farmakológiai Társaság, Kemoterápiai Szekció,
Hajdúszoboszló 1975. Évkönyv, 193-206. old.
12. Kiss J., Faragó E., Gömörly A., Czakó Z., Fábrián E.,
Bacsa S.:
A szérumban, a pericardialis folyadékban és a szívből methi-
cillin-szintjének vizsgálata emberben
Cardiologia Hungarica 1975. 4, 79.
13. Kiss J., Faragó E., Juhász I., Bacsa S., Fábrián E.:
A rifampicin serum- és tüdőszövet-szintjének vizsgálata
emberben

Tuberk. és Tüdőbetegs. 1975. XXVIII, 8 2.

14. Kiss J., Faragó E., Kónya L., Fábián E., Móricz F.:
Clinico-pharmacological examination of gentamycin in thoracic surgery
Int. J. Clin. Pharmacol. 1975. 12, 372.
15. Kiss J., Móricz F.:
Probonnal szerzett tapasztalataink a sebészetben
Nemzetközi Anaesthesiológiai Kongresszus, Balatonfüred
1975. szept. 2-4. Évkönyv, 490. old.
16. Schnitzler J., Juhász I., Kiss I.S., Homolay P.:
Szűrővizsgálat hatékonyságának vizsgálata mellkassebészeti gyakorlatunkban
Tuberk. és Tüdőbetegs. 1975. 28, 68-70.
17. Schnitzler J., Kónya L.:
Adatok a mellkassebészeti tüdőgümőkór miatt végzett műtéteinkről
Tuberk. és Tüdőbetegs. 1975. 28, 260.
18. Várhelyi I., Arday G., Makár V.:
Az alkoholos intoxikált sérültek megítélése és ellátása
VI. Nemzetközi Mentőorvosi Kongresszus Évkönyve, Budapest, 1975. 445-447.
19. Arday G., Várhelyi I., Makár V., Hámori J.:
Rheomacrodex a sürgős ellátásban
VI. Nemzetközi Mentőorvosi Kongresszus Évkönyve, Budapest, 1975. 445-447.
20. Makár V., Arday G., Várhelyi I., Hámori J.:
Rövidhatású narcoticumok a sürgős ellátásban

VI. Nemzetközi Mentőorvosi Kongresszus Évkönyve, Budapest, 1975. 515-517.

21. Makár V., Arday G., Várhelyi I., Hámori J.:
Alkoholosan intoxikált sérültek megítélése és ellátása
VI. Nemzetközi Mentőorvosi Kongresszus Évkönyve, Budapest, 1975. 445-447.

22. Pintér J., Fábián E., Faragó E., Homolay P., Kiss I.S.:
A laboratórium iránti igény alakulása az utóbbi 5 évben
klinikánkon
Tuberk. és Tüdőbetegs. 1975. 28, 89-91.

23. Pintér J., Aranyosi J., Kiss J.:
Néhány antibiotikum hatásának vizsgálata a vér
cholinesterázokra
Magyar Anaesthesiologiai és Reanimációs Társaság
Kiadványa, Sopron, 1975. 186 old.

1976

1. Aranyosi J., Pintér J., Szamaránszky J., Németh É.:
A fagocytá-aktivitás vizsgálata Lipofundin clearance teszttel
Magyar Anaesthesiologia és Intenzív Therapia 1976. 4,
149.
2. Aranyosi J., Bacsa S., Pintér J., Móricz F., Szamaránszky J.:
Klinikai összehasonlító adatok az Etomidate és Inactin hatásáról
I. Nemzetközi Anaesth. Kongr. Balatonfüred. Szerk.:
Dr. Forgács I. 1976. 451. old.
3. Bacsa S.:
A sav-bázis egyensúly klinikai problémái és korrekciós lehetőségei. Modern kutatási módszerek alkalmazásának lehetőségei az orvostudományban
DOTE Kiadvány, 1976.
4. Czakó Z., Gömörly A., Homolay P., Bacsa S., Kiss S., Móricz F.:
An operated case of Holt-Oram syndrome with autosomal dominant inheritance
Basic. Res. Cardiol. 1976. 71, 60-67.
5. Kiss J., Faragó E., Bacsa S., Homolay P.:
Az inhalatióban adott Kanamycin szövetszintjének vizsgálata
Pneumonol. Hung. 1976. 29, 102-105.
6. Kiss J., Faragó E., Kiss B., Várhelyi I.:

A rifampicin farmakokinetikai vizsgálata az epesebészetben

Sejtosztódás gátlás, sejtosztódás szabályozás farmakológiája V.

Szerk.: Hernádi F., Papp S., Szabó G., Debrecen, 1976/1. 233 old.

7. Kiss I.S., Kónya L.:
Trachea sérülés két esete
Pneumol. Hung. 1976. 29, 558-561.
8. Kiss II.S., Molnár É., Schnitzler J.:
A tüdő és mellhártya jóindulatú daganatai és kezelésük
Pneumol. Hung. 1976. 29, 65.
9. Kiss II.S., Juhász I.:
A mediastinoscopia indikációja a hörgőrák operabilitásának megítélésében
Tüdőgyógyász Nagygyűlés, Évkönyv, 1976.
10. Kiss J., Juhász I., Bacsa S., Fábíán E.:
Investigation on the serum and lung tissue level of rifampicin
Man. Int. J. Clinic. Pharmacol. 1976. 13, 42.
11. Kiss J., Bacsa S.:
The application of Probon, a new analgesic in thoracic surgery
Therapia Hungarica 1976. 24, 15.
12. Kiss J., Faragó E., Gömörly A., Homolay P., Kiss I.S.:
Gentamycinnel végzett farmakológiai vizsgálatok a szívsebészetben
Orv. Hetil. 1976. 117, 2967-2970.

13. Kiss J., Faragó E., Gömörly A., Homolay P., Kiss I.S.:
Gentamycin in cardiac surgery
Acta Chir. Acad. Sci. Hung. Tomus 18/2. 1977. pp:
133-139.
14. Kiss J., Faragó E.:
Die Untersuchung des menschlichen Serums und
Lungengewebespiegel mit Oxyzillim
Ber. Ges. Inn. Med. 1976. 10
15. Kiss J., Faragó E., Pintér I.:
Serum and lung tissue levels of Cephhradine in thoracic
surgery
Brit. J. Clin. Pharmacol. 1976. 3, 891
16. Faragó E., Kiss J., Pintér J.:
A rifampicin tüdőszövetszintjének vizsgálata emberben
Kemoth. Konf. anyaga 1975. Sejtosztódás gátlás,
sejtosztódás szabályozás farmakológiája
Szerk.: Dr.Hernádi F., Dr.Szabó G., 86-122.
17. Faragó E., Kiss J., Gömörly A., Homolay P., Kiss I.S.:
Gentamycinnel végzett farmakokinetikai vizsgálat a
szívsebészetben
Sejtosztódás gátlás, sejtosztódás szabályozás
farmakológiája V.
Szerk.: Hernádi F., Papp S., Szabó G., Debrecen, 1976/1.
220 old.
18. Gyórfly Á., Szabó A., Szabó P., Antal L., Kiss B.,
Várhelyi I., Antal I.:
A colorectalis tumorok diagnosztikai kérdéseiről és
prognosisáról klinikai gyomor-bél szakrendelésünk

tanulmányai alapján

Magy. Onkol. 1976. 20, 261-265.

19. Győrffy Á., Szabó A., Szabó P., Antal L., Kiss B., Várhelyi I.:

Tízéves gyomorcarcinomás beteganyagunk elemzése, különös tekintettel a korábbi és jelenlegi diagnosztikus eljárások hatékonyságára

Orv. Hetil. 1976. 117, 328-330.

20. Szűk B., Krajczár G., Vezendi S., Molnár É.:

Muscularis Tüdőcirrhosis. Pneum. Hung. 1976. 29, 562.

1977

1. Aranyosi J., Bacsa S.:
Hatóanyag fehérje interakció jelentősége az anaesthesiológiában
Magyar Anaesthesiás és Reanimációs Társaság Vándorgyűlése, Kecskemét, 1977. augusztus 18-19. Évkönyv, 43 old.
2. Aranyosi J., Pintér J., Szamarányszky J., Németh É.:
A Halothane narkózis és NLA fagocita aktivitást befolyásoló hatásának összehasonlító vizsgálata
Magyar Anaesthesiás és Reanimációs Társaság Vándorgyűlése, Kecskemét, 1977. augusztus 18-19. Évkönyv, 202 old.
3. Aranyosi J., Pintér J., Kiss II.S.:
Über die Wirkung von Zink-Aspartat auf die Proteinsynthese. Die Rolle von Kalium-Magnesium-Aspartat in der Operativen Medizin und Intenziv-Therapie. Ed.: Henschel W.F. Schattauer Verl. Stuttgart/New York 1977. S.65.
4. Aranyosi J., Kiss II.S., Pintér J., Erdei E.:
Magnézium és zink vizsgálatok a postoperatív időszakban Anaesthesia és Intenziv Therapia. 1977. 4, 155.
5. Bacsa S.:
Modern anaesthesia. Pain in orthopeadics
Ed. K.Pap, Debrecen, Hungary, 1977.
6. Bacsa S.:
A DOTE Központi Anaesthesiologiai és Intenziv Betegellátó Osztályának 2 éves működése
Magyar Anaesthesia és Intenziv Therapia 1977. 4, 145.

7. Bacsa S., Kósa I., Murvay K.:
A vena subclavia percutan kanülálását követő mellőri szövődmények
Pneumonol. Hung. 1977. XXX, 314.
8. Balogh I., Gönczöl É., Gertner L. Váczi G.:
Expression of the human cytomegalovirus genome in mouse cells and human mouse heterokaryons
Archives of Virology 1977. 53, 101.
9. Dézsai L., Szamaránszky J., Tamási L., Bacsa S.:
EKG vizsgálatok és hátsófalai infarctus diagnosztikájában
Anaesthesiologia és Intenziv Therapia 1977. 7, 175.
10. Doenicke A., Spiess W., Grote B., Aranyosi J.:
Clinical experience with Etomidate in diagnostical interventions and operations of short duration
ETOMIDATE, Springer-Verlag, Berlin-Heidelberg-New York, 1977. p.146.
11. Faragó E., Kiss J., Kollár S., Nábrádi Z.:
Iszladoványie koncentrácii Linkomicina v szivorodke krovi i legocsnoj tkani cseloveka
Antibiotiki 1977. XXII, 54-56.
12. Faragó E., Kiss J., Kollár S., Nábrádi Z.:
A Lyncomycin szérum és tüdőszövetszintjének vizsgálata emberben
Pneumol. Hung. 1977. 30, 30-34.
13. Faragó E., Kiss J., Móricz F.:
A légutakból végzett bakteriológiai vizsgálatok jelentősége mellkasi műtétek alatt

Pneumon. Hung. 1977. 30, 351.

14. Faragó E., Kiss J., Nábárdi Z., Juhász I., Móricz F.:
Az amikacin "in vitro" bakteriológiai és farmakokinetikus vizsgálata. A sejtosztódás farmakológiája VI.
Szerk.: Hernádi F., Papp S., Szabó G. Debrecen, 1977/1.
175 old.
15. Faragó E., Kósa, D., Kiss J.:
A Maripen szérum és tonsilla szintjének vizsgálata emberben és annak klinikai jelentősége
Fül-Orr-Gégegyógyászat 1977. 23, 199.
16. Fábián E., Vezendi S., Sz.Kiss S.:
Cytological investigation of biopsy performed in sarcoidosis
Z.Erk.Atm.Org. 1977. 149, 91.
17. Herman K., Berecz I., Varga Gy., Boján F.:
Immunstimulánsok (Levamisol, Tiloron, Dietilstilbesztrol) hatása a daganatok növekedésére
Magyar Farmakológia Társaság Kemoterápiás Szekciója, Hajdúszoboszló 1977. május. Evkönyv, 164 old.
18. Homolay P., Czakó Z., Kiss I.S., Szilágyi J.:
Coarctatio aortae műtéte utáni chylothorax
Pneumol. Hung. 1977. 30, 117-119.
19. Homolay P., Várhelyi I., Kiss B.:
Situs inversus totalisban acut vérzés miatt végzett gyomorresectio
Magy. Seb. 1977. 30, 117-119.
20. Jakó J., Kiss B., Várhelyi I., Arday G., Pongrácz E.:
A granulocytosishoz társult kiterjedt gáttáji nekrozis

műtéti restructioja

Magy. Seb. 1977. 30, 406.

21. Juhász I., Schnitzler J., Kiss I.S.:
Tapasztalataink sebészi tüdőbiopsiával
Pulmon. Hung. 1977. 30, 508-511.
22. Juhász I., Schnitzler J., Kiss S.:
Notre experience de la biopsie pulmonaire chirurgicale
Broncho-Pneumologie. Vol.: XXVIII, 1977. p.459-462.
23. Juhász I., Móricz F., Aranyosi J.:
A máj echinococcus heveny mellkasi szövödményeinek
kezelése
Pneumol. Hung. 1977. 30, 351.
24. Kiss J., Faragó E., Kiss B., Várhelyi I.:
A rifampicin farmakokinetikai vizsgálata az epesébész-
zetben
Magy. Seb. 1977. 30, 167.
25. Kiss B., Györfly A., Antal L., Várhelyi I., Kollár S.,
Varga P.:
Problémái a vazmosztyo hirurgii ráka zseludka
Vesztnyik Hirurgi 1977. 119, 50-53.
26. Kiss J., Faragó E., Gömörly A., Homolay P., Kiss S.:
Gentamycin in cardiac surgery
Acta Chir. Acad. Sci. Hung. 1977. Tomus 18/2.
pp.133-139.
27. Kiss J., Faragó E., Gömörly A., Kiss B., Várhelyi I.:
Adatok a Cephacetril (Celospor) humán farmakokinetiká-
jához és klinikai hatásához

Sejtosztódás gátlás, sejtosztódás szabályozás farmakológiája. VI. Szerk. Hernádi F., Papp S., Szabó G. Debrecen, 1977. 139-160.

28. Kiss J., Faragó E.:

A benzilpenicillin rezisztens staphylococcus fertőzések gyógykezelésének kérdése, különös tekintettel az oxacillinre

Gyógyszereink, 1977. 27, 397

29. Kónya L., Juhász I.:

Mellkasi sérülések és zsírembolia

M.Traumat. Orthop. és Helyreáll. Seb. 1977. 20, 119-121.

30. Kósa I., Pólik I., Bacsa S.:

A Fluothane és Ketalar narkózis szemészeti műtétek érzéstelenítésében

M. Anaesthesia és Intenziv Therapia 1977. 7, 181.

31. Kósa D., Faragó E., Kiss J.:

A Maripen szérum és tonsilla szintézisvizsgálatának klinikai jelentősége.

Sejtosztódás gátlás, sejtosztódás szabályozás farmakológiája. VI. Hernádi F., Papp S., Szabó G. Debrecen, 1977/1. 129 old.

32. Medve F., Herman K.:

Egy önnfenntartó ökoszisztéma talaj- és növénymintáinak természetes 3,4-benzpirén tartalma

Egészségtudomány, 1977. 21, 76.

33. Móricz F., Juhász I.:

Hörgőbe tört máj-echinococcus

Pneumol. Hung. 1977. 30, 185.

34. Móricz F., Gömörly A., Murvay K.:
A postoperatív időszakban jelentkező paradox aciduria
Anaesthesiologia és Intenzív Therapia 1977. 7, 161.
35. Móricz F., Aranyosi J., Bacsa S., Schnitzler J., Averjanova N.:
Tömeg-spektrométer alkalmazásának lehetőségei az
anaesthesiológiában
Anaesthesiologia és Intenzív Therapia 1977. 7, 169.
36. Nábrádi Z., Faragó E., Kiss J.:
A Lincomycin tüdőszövetszintjének vizsgálata
A sejtosztódás farmakológiája VI. 1977/1. 189.
37. Révész J., Molnár, K., Harangi J., Bacsa S.:
Helyi érzéstelenítések helye gyakorlatunkban
Anaesthesiologia és Intenzív Therapia 1977. 7, 201.
38. Schnitzler Á., Faragó E., Kiss J.:
Az emberi szem részeinek Gentamycin koncentrációja
intramuscularis adagolás után
Sejtosztódás gátlás, sejtosztódás szabályozás farmakológiája. VI. Hernádi F., Papp S., Szabó G. Debrecen,
1977/1. 161 old.
39. Vargha G., Vargha P., Miltényi L., Gömörly A.:
Elektromágneses low-méterre végzett vizsgálataink gyógyszerhatásban
Kísérl. Orvostud. 1977. 6

1978

1. Aranyosi J., Bacsa S., Pintér J., Kiss S.:
Bilance de zinc et synthese protodique après administration d'aspartate de zinc
Cahiers d'Anaesthesiologie 1978. 26, 161.
2. Aranyosi J., Szamaránszky J., Németh É., Averjanova N.:
Fagocytá aktivitás változások mellkasi műtéteknél
Magyar Anaesthesiologus és Reanimációs Társaság Vándor-
gyűlése, Siófok 1978. szept. 14-16. Évkönyv
3. Bacsa S., Aranyosi J., Móricz F., Kósa I., Németh É.,
Pólik I.:
Fontosabb anaesthesiologiai szövődmények a mellkasi
műtétek postoperaív időszakában
Magyar Anaesthesiologus és Reanimációs Társaság Vándor-
gyűlése, Siófok 1978. szept. 14-16. Évkönyv
4. Czakó Z., Bacsa S., Kósa I.:
Időskorú mellkasebészeti betegeken végzett vérgázana-
litikai vizsgálatok
Magyar Anaesthesiologus és Reanimációs Társaság Vándor-
gyűlése, Siófok 1978. szept. 14-16. Évkönyv
5. Gömöry A.:
Szívűtétek terhességben
DOTE Női Klinika Kiadványa, 1978/2.
6. Homolay P., Faragó E., Kiss J., Gömöry A.:
Az amikacin szintjének vizsgálata a pericardialis folya-
dékban és a szívizomban. A sejtosztódás farmakológiája
VII.
Szerk.: Hernádi F., Szabó G. 1978/1. 223 old.
7. Nábrádi Z., Faragó E., Kiss J.:

Mellkássebészeti fertőzésekben kitenyésztett baktériumok megoszlása és antibiotikum érzékenysége az 1967-1977 években

Sejtosztódás gátlás, sejtosztódás szabályozás farmakológija VII.

Szerk.: Hernádi F. és Szabó G. 1978/1.

8. Kiss B., Györfly Á., Vargha Gy., Várhelyi I., Vargha P.:
Kérdőjelek a primaer csonk- és anastomosis rákok megítélésében
Magy. Seb. 1978. 31, 159-163.
9. Kiss J., Faragó E., Kiss B., Várhelyi I.:
Adatok a Doxycyclin (Tenutan) humán farmakokinetikájához és klinikai hatásához
Sejtosztódás gátlás, sejtosztódás szaporodás farmakológija VII.
Szerk.: Hernádi F., Szabó G. 1978/1. 245 old.
10. Kiss J., Schnitzler J., Kónya L., Bacsa S., Aranyosi J., Jékel P.:
Therapeutic results and complications of thoracic operation
Acta Chir. Acad. Sci. Hung. 1978. 19, 203.
11. Kiss J., Faragó E., Kiss B., Várhelyi I.:
Pharmacokinetic study of rifampicin in biliary surgery
Int.J.Clin.Pharmacol. 1978. 16, 105-109.
12. Kiss J., Faragó E., Gömörly A., Kiss B., Várhelyi I.:
Pharmakokinetics of Cephacetrils (Celospor) current chemotherapy proceedings of the 10th International Congress of Chemotherapy
Publ. Amer. Soc. Microbiol. 1978. p.392-395.
13. Kiss J.:

Aminoglikozid antibiotikumok human alkalmazása
Kutat. Konf. Szerk.: Sztaricskai F., Debrecen, 1978. Gy.
Kut. Szakbizottság

14. Kiss J., Schnitzler J., Czakó Z., Juhász I., Molnár É.,
Móricz F.:
Effect of antibiotics on the results and complications
of thoracic operations II
Act. Chir. Acad. Sci. Hung. 1978. 19, 219-233.
15. Kiss J., Schnitzler J.:
Prophylactic application of antibiotics in thoracic
surgery
Act. Chir. Acad. Sci. Hung. 1978. 19, 235-243.
16. Szamaránszky J., Faragó E., Móricz F., Németh É., Murvay
K.:
Összehasonlító bakteriológiai vizsgálatok intenzív
therápiás osztályunkon
Magyar Anaesthesiologus és Reanimációs Társaság Vándor-
gyűlése, Siófok, 1978. szept. 14-16. Évkönyv
17. Antal L., Kávai M., Várhelyi I., Szegedi Gy.:
Abnormalities in humoral and cellular immune activity in
pancreatitis
Acta Med. Acad. Sci. Hung. 1978. 35, 69-79.
18. Boján F., Nagy A., Herman K.:
Effect of butylated hydroxy-toluene and paraquat on
urethan tumorigenesis in mouse lung
Bull. Environm. Contam. Toxicol. 1978. 20, 573.
19. Endes J., Bernák G., Németh É., Juhász I., Kiss J.,
Vezendi S., Molnár E.:
A tüdő Aspergilloma klinikuma és röntgendiagnosztikája
Magy. Radiol. 1978. XXX, Suppl. I.

20. Faragó E., Kiss J., Juhász I., Aranyosi J.:
A sisomycin in vitro bakteriológiai, szérum- és tüdőszövet-szintjének vizsgálata
Az MFT Kemoterápiái Szekció Kiadványa 1978. május 2. 31 old.
21. Faragó E., Kiss J., Kiss B., Várhelyi I.:
Az Ampicillin (Semicillin) szérum-epe-epehólyag- és májszövet szintjének vizsgálata emberben
Gyógyszereink, 1978. 28, 65.
22. Kósa D., Lampé L., Papp U., Kónya L.:
Adatok a nyaki tájék neurinomáinak diagnózisához és terápiájához
Fül-Orr-Gégegyógy. 1978. 24, 4.
23. Szabó G., Juhász I., Kávai M., Kormos M., Szegedi Gy.:
Szolubilis immunkomplexek hörgőrákos betegek szérumában
Pneum. Hung. 1978. 31, 151.
24. Czakó Z.:
Időskorú betegeken végzett mellkassebészeti beavatkozások és azok néhány pathophysiologiai vonatkozása
Kandidátusi értekezés, 1978. I. 23.
25. Nagy M., Bacsa S.:
Oxygenisatio és sav-bázis egyensúlyváltozások altatásban végzett bronchológiai vizsgálatok közben
Magyar Anaesthesiologus és Reanimációs Társaság Vándor-gyűlése, Siófok 1978. szept. 14-16. Évkönyv
26. Vargha Gy., Simay A., Bacsa J.:
Radiographia és flow-vizsgálat Arfonad-hatásban
Magy. Rad. 1978. XXX, Suppl. I.

1979

1. Aranyosi J.:
A szívbeteg terhesek általános érzéstelenítése
A DOTE Női Klinikájának kiadványa, 1979. 2, 19.
2. Bacsa S.:
Tüdőbeteg, ill. mellkasi műtéten átesett gravidák
altatása
A DOTE Női Klinikájának kiadványa, 1979. 2, 61.
3. Bacsa S., Aranyosi J., Révész J., Németh É.:
The intercostal blockade caused by Marcain in the post-
operative periode
3th International Congress of Anaesthesiology.
Abstracts. Wroclaw 16.6-18.6. 1979. p.222.
4. Kiss B., Várhelyi I., Arday G.:
A primaer gyomorcsonk carcinoma
Ladányi Emlékkönyv, Debrecen, 1979.
5. Kiss J., Faragó E., Gömör A., Kiss B., Várhelyi I.:
Adatok a cephacetril (Celospor) farmakokinetikájához és
klinikai hatásához emberen
Orv. Hetil. 1979. 120, 399-404.
6. Kiss J., Faragó E., Schnitzler J., Várhelyi I.:
Az Amoxycillin serum-, tüdőszövet-, epe-epehólyag és
májszövet szintjének vizsgálata emberben
Magy. Seb. 1979. 32, 290-296.
7. Kiss J., Faragó E., Gömör A., Szamaránszky J.:
A flucloxacillin szérum, tüdőszövet, pericardialis
folyadék és szívszövet szintjének vizsgálata emberben
Kísérletes Orvostudomány 1979. 31, 578.

8. Kiss J., Faragó E.:
Az aminoglykosid antibiotikumok koncentráció vizsgálatának jelentősége az emberi szövetekben
Korányi S. Társ. Tud. Ül. XVI. Szerk.: Eckhardt S. Akadémiai K., Budapest, 1979. 221-226.
9. Kollár S., Kiss J., Kiss B.:
Az elsődleges heveny gyomorhűdés kérdéséhez - egy eset kapcsán
Magy. Seb. 1979. 32, 60-63.
10. Várhelyi I., Kiss B., Antal L., Horváth S., Berényi E.:
Traumás májcysta
Magy. Seb. 1979. 32, 305-311.
11. Erdei E., Szabó Z., Bacsa S.:
Diabetes mellitus, Addison kór és vese tbc gyógyításának anaesthesiologiai vonatkozásai egy eset kapcsán
Anaesthesia és Intenzív Therápia. 1979. 9, 21.
12. Faragó E., Kiss J., Nábrádi Z.:
A fosfomicin szérum- és tüdőszövet szintjének vizsgálata emberben
A sejtosztódás farmakológiája VIII. 1979/1. 335 old.
13. Faragó E., Kiss J.:
Adatok a sisomicin in vitro bakteriologiai hatásához és humán farmakokinetikájához
Orv. Hetil. 1979. 120, 1815-1818.
14. Kántor E., Kormos M., Aranyosi J., Mihóczy L.:
Kardiológiai állapot és az altatásos relaxációs bronchoscopya
Pneumon. Hung. 1979. XXXII, 301.

15. Worum F., Lőrincz J., Gömöry A., Czakó Z., Kovács P.,
Worum I.:
Programozható pacemaker alkalmazása klinikai gyakorlatban
Orv. Hetil. 1979. 120, 1.

1980

1. Aranyosi J.:

Központi Anaesthesiologiai és Intenzív Betegellátó Osztály oktató és tudományos munkája az elmúlt 5 évben
Évkönyv a Központi Anaesthesiologiai és Intenzív Betegellátó Osztály 5 éves fennállása alkalmából. Debrecen, 1980. 9-20.old.

2. Averjanova N., Vaszily M., Bacsa S.:

Mérgezett betegek kezelése - tapasztalataink
Évkönyv a Központi Anaesthesiologiai és Intenzív Betegellátó Osztály 5 éves fennállása alkalmából. Debrecen, 1980. 81-95.old.

3. Bacsa S.:

Központi Anaesthesiologiai és Intenzív Betegellátási Osztály 5 éves gyógyító tevékenysége
Évkönyv a Központi Anaesthesiologiai és Intenzív Betegellátó Osztály 5 éves fennállása alkalmából. Debrecen, 1980. 21-37.old.

4. Bacsa S., Kósa I., Arany L.:

Complications after large vein catheterization
Acta Chir. Acad. Sci. Hung. 1980. 21, 119-128.

5. Herman K., Bacsa S.:

A tracheotomia indikációjának változása az anaesthesiologiai gyakorlatban
Évkönyv a Központi Anaesthesiologiai és Intenzív Betegellátó Osztály 5 éves fennállása alkalmából. Debrecen, 1980. 95-113.old.

6. Kiss J., Faragó E.:

Adatok a cephalixin (Pyassan) humán farmakokinetikájához és klinikai hatásához
Magy. Seb. 1980. 33, 55-61.

7. Kiss J., Schnitzler J.:
Az antibiotikus prophylaxis az általános sebészetben 1980-ban
Magy. Seb. 1980. 33, 145-158.
8. Kiss I.J., Faragó E., Gömörly A., Szamaránszky J.:
Investigations on the flucloxacillin levels in human serum, lung tissue, pericardial fluid and heart tissue
Int. J. Clin. Pharm. Ther. Tox. 1980. 18, 405-411.
9. Kovács V.:
Myeloma multiplex és hörgőrák együttes előfordulása
Pneumol. Hung. 1980. 33, 508-511.
10. Németh É., Csiszár B., Bacsa S.:
Fluothane vizsgálataink tömegspektrométerrel
Évkönyv a Központi Anaesthesiologiai és Intenzív Betegellátó Osztály 5 éves fennállása alkalmából. Debrecen, 1980. 67-81.old.
11. Révész J., Márton Cs., Bacsa S.:
A bal kamra teljesítményének vizsgálata non-invasív módszerrel infarctusban
Évkönyv a Központi Anaesthesiologiai és Intenzív Betegellátó Osztály 5 éves fennállása alkalmából. Debrecen, 1980. 49-59.old.
12. Szamaránszky J., Aranyosi J.:
A bronchosopia szerepe az anaesthesiologiai és intenzív betegellátás gyakorlatában
Évkönyv a Központi Anaesthesiologiai és Intenzív Beteg-

ellátó Osztály 5 éves fennállása alkalmából. Debrecen, 1980. 34-49.old.

13. Szűcs G., Juhász I., Homolay P.:
A thoracotomia utáni mellkasfali sipolyok okairól és kezeléséről
Magy. Seb. 1980. 33, 349-354.
14. Váczi G., Halmy M., Aranyosi J., Békássy Sz.:
Ciklikus nukleotid szint meghatározások szívűműtétek során
Évkönyv a Központi Anaesthesiologiai és Intenziv Beteg-ellátó Osztály 5 éves fennállása alkalmából. Debrecen, 1980. 113-117.old.
15. Boross P., Juhász I., Szabó G., Szegedi Gy.:
Leukocyta letapadásgátló (LAI) teszt hörgőrákos betegeken
Pneumol. Hung. 1980. 33, 215-218.
16. Faragó E., Kiss J., Gömörý A., Aranyosi J., Juhász I.:
Az amikacinról bakteriologiai és klinikia eredmények alapján
Orv. Hetil. 1980. 121, 381-387.
17. Faragó E., Kiss J., Nábrádi Z.:
Serum and lung tissue levels of fosfomycin in humans
Int.J.of Clin. Pharmac. Th. and Toxicology 1980. 18, 554-558.

1981

1. Bacsa S.:
A fájdalom és a fájdalomcsillapítás története I.
Anaesth. Int. Ther. 1981. 11, 97-117. I.
2. Bacsa S.:
A fájdalom és a fájdalomcsillapítás története II.
Anaesth. Int. Ther. 1981. 11, 145-171.
3. Czakó Z., Kollár S., Jónás I.:
Zylindrom der Trachea
Zbl. Chirurgie 1981. 106, 1379-1382.
4. Kiss J., Schnitzler J.:
Antibiotikus prophylaxis és terápia vitatott kérdései a mellkassebészetben 1981-ben
Magy. Seb. 1981. 34, 355-365.
5. Kiss I.S., Salamon S., Juhász G., Kiss J.:
Primaer hörgőcsomok carcinomáról egy eset kapcsán
Pneumol. Hung. 1981. 34, 510-512.
6. Kiss I.J., Faragó E., Békássy Sz., Gömöröy A.:
Antibiotic levels in the human serum, pericardial fluid and heart
Cardiovascular Surgery 1980. Ed: Bricks,W., Ostermayer,J., Schulte,H.D. Springer Verlag, Berlin-Heidelberg. 1981. 303-307.
7. Kiss I.J., Faragó E., Schnitzler J., Várhelyi I.:
Amoxycillin levels in human serum, bile, gallblader, lung and liver tissue
Intern. J. Clin. Pharm. Ther. Toxic. 1981. 19, 69-74.

8. Kiss J., Várhelyi I., Schnitzler J.:
Az antibiotikus prophylaxis kérdése az epeutak sebészetében
Magy. Seb. 1981. 34, 242-246.
9. Németh É., Csiszár B., Bacsa S.:
Fluothane vizsgálataink tömegspektrométerrel
Anaesth. Intenziv Ther. 1981. 11, 67-77.
10. Révész J., Vaszily M., Bacsa S., Aranyosi J.:
Az inactin cardiovascularis hatásának vizsgálata noninvasiv módszerrel, kétféle praemedicatio után
Anaesth. Int. Ther. 1981. 11, 59-65.
11. Szamaránszky J., Aranyosi J.:
A bronchosopia szerepe az anaesthesiologia és intenziv betegellátás gyakorlatában
Anaesth. és Int. Ther. 1981. XI, 29-35.
12. Vargha P., Czakó Z., Békássy Sz., Schnitzler J.:
Arteria pulmonalis resectio és plasztika tüdőrák miatt végzett felső- és középső lebény bilobectomiánál
Pneumol. Hung. 1981. 34, 234-236.
13. Balázs Gy., Lukács G., Csáky G., Juhász I., Krajczár G.:
Differenciált szerkezetű pajzsmirigy carcinomák biológiai tulajdonságai. II. papillaris típus
Magy. Seb. 1981. 34, 22-29.
14. Faragó E., Szilasi M., Kiss J., Gömöry A.:
A gentamycin és Tobramycin összehasonlító in vitro bakteriológiai és farmakokinetikai vizsgálata
Orv. Hetil. 1981. 122, 1647.

15. Makó J., Lengyel M., Békássy Sz., Gaizler Gy., Kökény M., Nagy L., Hamvas A., Balogh F.:

Krónikus haemodializáltak pericarditisének diagnosztikus és therapiás kérdései

Orv. Hetil. 1981. 122, 447.

1982

1. Bacsa S.:
Adalék a 18.század magyarországi egészségvédelméről
Orv.Hetil. 1982. 123, 1387-1388.
2. Bacsa S.:
Guilleain-Barré-Syndrom. Intensivbehandlung der Polyradikulitis
Med.Welt 1982. 33, 1817-1819.
3. Herman K., Liptay P., Aranyosi J.:
Kalcium antagonisták a postoperatív rhythmuszavarok kezelésében
Anaesthesiologiai és Intenzív Therápiás Társaság Kongresszusa, Nyíregyháza, 1982. aug. 26-28. Évkönyv 503.old.
4. Homolay P., Aranyosi J., Békássy Sz., Naszlady A., Gömöry A.:
Pulmonalis hypertonia előfordulása szerzett vitium miatt operált betegeinknél
Card. Hung. 1982. 11, 253-261.
5. Kiss B., Lengyel L., Kiss J., Várhelyi I., Kollár S.:
Zur Frage des Magenstumpfkarcinoms
Zbl. Chirurgie 1982. 107, 227-229.
6. Kiss J., Aranyosi J.:
Hirtelen fulladást okozó intrathoracalis struma
Magy. Seb. 1982. 35, 62-65.
7. Márton Cs., Aranyosi J., Czakó Z.:
A bronchus plasztika speciális anaesthesiologiai vonatkozásai

Anaesthesiologiai és Intenzív Therápiás Társaság Kongresszusa, Nyíregyháza, 1982. aug. 26-28. Évkönyv 598.old.

8. Márton Cs., Sipka S., Szamaránszky J., Aranyosi J.:
Althesin hatása az emberi neutrofil granulocyták biolumineszcenciájára
Anaesthesiologiai és Intenzív Therápiás Társaság Kongresszusa, Nyíregyháza, 1982. aug. 26-28. Évkönyv 331.old.
9. Németh É., Aranyosi J., Halász I.:
Alkoholizmus, mint a postoperatív rhythmuszavarok rizikófaktora
Anaesthesiologiai és Intenzív Therápiás Társaság Kongresszusa, Nyíregyháza, 1982. aug. 26-28. Évkönyv 499.old.
10. Nyitrai M., Bacsa S.:
Billenőtárccsás hidrogenerátor és alkalmazásának lehetőségei
Kórház és Orvostech. 1982. 20, 53-56.
11. Szűcs G., Kónya L., Juhász I.:
A fedett rekeszsérülésekről
Magy. Seb. 1982. 35, 124-131.
12. Jónás J., Czakó Z., Árvai É., Horváth G., Herczeg L.:
Mediastinalis lymphangioma cysticum
Pneumol. Hung. 1982. 35, 514-516.
13. Jónás J., Czakó Z., Árvai É., Horváth G., Herczeg L.:
Asthma bronchialet utánzó trachea cylindroma
Pneumol. Hung. 1982. 35, 549-553.

A kötetet szerkesztette és a történelmi tanulmányt Dr. Incze Dénes az orvostudományok kandidátusa, egyetemi adjunktus írta. A dokumentációs anyagot Dr. Schnitzler József egyetemi tanár bocsájtotta rendelkezésemre. A tudományos közlemények összegyűjtésénél Steiner Lajosné nyújtott segítséget.

Ezúton mondok köszönetet Dr.Schnitzler József egyetemi tanárnak önzetlen segítségéért. Ezek hiányában igen fáradtságos munkával tudtam volna megvalósítani célkitűzésemet. Ugyancsak köszönet illeti Steiner Lajosnét a nyújtott segítségért.

A gépelési munka elvégzéséért Belicza Évát, a grafikai munkáért Dr.Seres Gézát illeti meg hálám és köszönetem.